Nº. 161. ZATURDAG 7 JULIJ. Aº. 1860.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, Nº. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... *f* 1.—
Iedere regel meer. . . . . - 0.20
Andere Advertentiën per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Vrijstellingen van de dienst der Schutterij.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* doen te weten: dat de Commissie uit het plaatselijk bestuur, ingevolge art. 15 der Wet op de Schutterijen belast met het onderzoek en de beslissing omtrent de redenen van vrijstelling of uitsluiting van de dienst der Schutterij, hare eerste zitting zal houden op Donderdag en Vrijdag den 12 en 13 dezer maand, des voormiddags ten 10 ure, in het Oude Mannenhuis alhier, ten einde de redenen van vrijstelling van hen die in het vorig jaar zijn vrijgesteld, op nieuw te onderzoeken en daaromtrent uitspraak te doen.

Verdende de hierbij betrokken Personen ernstig aanmanend, om zich stiptelijk op den dag die op het aan hen toegezonden oproepingsbiljet is vermeld, voor gemelde Commissie te bevinden, als zullende zij die afwezig blijven, gehouden worden geene reden tot vrijstelling te hebben en alzoo voor de dienst der Schutterij geaggneerd worden.

Rotterdam den 6 *Julij* 1860.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,
de Secretaris, *de Burgemeester*,
L. NIERSTRASZ. J. F. HOFFMAN.

KENNISGEVING.

Het HOOFD van het GEMEENTEBESTUUR van *ROTTERDAM* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, op den 27sten Junij ll., is executoir verklaard:

Een primitief Kohier voor de Belasting op het Personeel, bevattende aanslagen in de wijken 1 en 2, dienst 1860—61, behoorende tot de eerste afdeeling dezer Gemeente;

Dat vermeld Kohier ter invordering is gesteld in handen van den Heer Ontvanger, en ieder daarop voorkomende verpligt is zijnen aanslag, op den bij de Wet bepaalden voet, te voldoen, en dat heden de termijn van *drie maanden* ingaat, binnen welke de reclames behooren te worden ingediend.

Rotterdam den 6 *Julij* 1860.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur,
J. F. HOFFMAN.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 5 *julij*. — Met belangstelling ziet men de behandeling in het Lagerhuis der voorstellen van lord Palmerston, die op de wetten van finantiëlen aard betrekking hebben, te gemoet. Reeds bij het ter tafel brengen daarvan hebben zij de algemeene goedkeuring niet verworven, en terstond is door den heer Duncombe een amendement daarop voorgeslagen, welks aanneming het Huis de verpligting op zou leggen om het geschil met het Hoogerhuis weder van den grond af op te halen. Die motie luidt namelijk om te verklaren: „dat aan H. M. een eerbiedig adres zal worden gerigt, om haar te verzoeken de tegenwoordige Zitting van het Parlement niet te verdagen, alvorens een wetsontwerp, door dit Huis ten behoeve der afschaffing van het accijnsregt op het papier aangenomen, aan de Koninklijke goedkeuring zal onderworpen zijn."

— Het cijfer der sterfgevallen in deze hoofdstad bedroeg in de laatstleden zaturdag geëindigde week 1001, derhalve iets meer dan in de laatst vorige, maar 216 beneden het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren.

In de vorige week werden hier 859 jongens en 872 meisjes, dus in het geheel 1731 kinderen, geboren, zijnde 97 boven het gemiddelde in dezelfde week der jaren 1850 tot 1859.

— Tijdens de hevige stormen, die in het laatst van maart en in het begin van april bijna onafgebroken woedden, behoorde Prins Frederik der Nederlanden tot de passagiers naar Londen, aan boord der stoomboot Cologne, kapitein Ryan. De hevigheid van den storm kan reeds uit de omstandigheid worden opgemaakt dat de overtogt 20 uren langer dan gewoonlijk duurde, en werkelijk bevonden allen die aan boord waren zich in dreigend levensgevaar. Reeds toen betuigde de Prins zijne tevredenheid over de bezadigde, beleidvolle en moedige wijze, waarop kapitein Ryan als gezagvoerder handelde. Na in zijn Vaderland wedergekeerd te zijn zond Z. K. H. nu onlangs dien kapitein een grooten en prachtigen inktkoker, in geheel nieuwen smaak, ten geschenke. Het voetstuk is van marmer, de fleschen zijn van zwaar besneden glas, met massieve zilveren gegraveerde deksels, terwijl tusschen de fleschen in een fraai geheel opgetuigd schip van massief zilver gezien wordt, dat uit het water van hetzelfde metaal oprijst. Dit geschenk ging van een zeer vleijenden brief vergezeld.

— Een correspondent van de Morning Chronicle te Rome verhaalt dat de generaal Lamoricière, aan door hem gegeven militaire maaltijden, in verband met toespelingen op de zaken van Rome een feestdronk aan Hendrik V ingesteld zou hebben.

— Volgens gedane waarnemingen omtrent het weder in de afgeloopen maand, die niet zelden meer het karakter van maart dan van junij droeg, bereikte de thermometer van Fahrenheit slechts op zeven dagen het maximum van 70 graden in de schaduw, en was de grootste hoogte 73.5 graden, terwijl zij in junij 1858 92.2 graden geweest is. Bovendien is er in de vorige maand buitengemeen veel regen gevallen, zoodat er slechts 4 van de 30 dagen geweest zijn op welke het in het geheel niet regende. In 1852 en 1853 was de massa gevallen regen wel veel grooter, maar naardien er toen veel meer met slagregens vergezelde onweders vielen, kunnen die jaren niet wel in vergelijking met het tegenwoordige gebragt worden.

FRANKRIJK.

PARIJS 5 Julij.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De Moniteur deelt heden morgen mede dat Z. M. de Koning der Nederlanden den Keizer zijne betuiging van rouwbeklag heeft doen toekomen bij gelegenheid van het overlijden van Prins Jérôme. Le Pays bevat heden avond een brief uit Ajaccio, de geboorteplaats van Prins Jérôme en van de geheele familie Bonaparte. Zijne nagedachtenis is aldaar met groote eer gevierd. Op de tijding van zijn dood werd de woning der Bonaparte's geheel met zwart behangen; in de hoofdkerk werd een katafalk opgerigt in de nabijheid der doopvont, waar de Prins gedoopt was geworden en van de plaats waar het stoffelijk overschot rust van mevrouw Letetia Bonaparte, zijne moeder, en van zijn oom, den kardinaal Fesch.

Heden morgen zijn de Keizer en de Keizerin te Saint Cloud aangekomen, waar alles gereed was om hen te ontvangen. Zij waren vergezeld van den graaf de Persigny.

De berigten uit Napels zijn heden hoogst belangrijk. De staat van beleg is opgeheven. De constitutie van 1848 is afgekondigd met eenige wijzigingen, ontleend aan de Fransche constitutie. De verkiezingen moeten den 19 dezer plaats hebben en het Parlement zal den 3 september bijeenkomen. De nationale garde is hersteld en tijdens zij georganiseerd wordt, zal de dienst verrigt worden door de linietroepen. De wetten op de drukpers van 1848 zijn op nieuw van kracht verklaard. De oud-vertegenwoordiger van den Hertog van Toskane, de heer Frescobaldi, die ook na de aanhechting zijn meester te Napels was blijven vertegenwoordigen, heeft de groothertogelijke wapens van zijn paleis doen wegnemen. De weduwe van Koning Ferdinand is naar Gaëta vertrokken, van waar zij zich naar Triest zal inschepen.

Wat den heer Brenier betreft, hij is volkomen hersteld en heeft een bezoek kunnen afleggen eerst bij den Koning, die hem in een bijzonder gehoor heeft ontvangen, vervolgens bij de ooms van den Koning, den graaf van Aquila, den prins van Syracuse en den graaf van Trapani. Het is de Fransche invloed die op dit oogenblik te Napels zegeviert. Voor hoe lang?

Le Pays doet heden avond meer bijzonder uitkomen dat de graaf de Persigny tegenwoordig was bij de begrafenis-plegtigheid van Prins Jérôme, en dat wel om reden Prins Napoleon en hij menigmaal in den Ministerraad elkander hebben bestreden.

Gij zult u ongetwijfeld den naam herinneren van den heer Thil, onder prefect van Fougères, gecompromitteerd door de verkiezing van den heer de Dalmas. Hij had zijn ontslag genomen en den post van onderprefect te Cosne geweigerd. Om zijne revanche te nemen had hij zich echter kandidaat gesteld voor den algemeenen raad van het departement Ile et Vilaine. De aartsbisschop van Rennes ondersteunde openlijk den heer des Buffards, een zeer sterk legitimist. Deze kandidaat deed, in gezelschap van eenige geestelijken, eene electorale reis in het kanton Saint-Brice; maar ziende dat hij het onderspit zou delven, heeft hij zich teruggetrokken en de heer Thil werd gekozen met 2750 van de 2753 stemmen. De Constitutionnel, die deze feiten mededeelt, zegt niet dat de heer des Buffards genoodzaakt is geworden zich terug te trekken. Maar het officiële blad zegeviert er niet minder om en het voegt er bij: „Mag deze uitslag niet worden beschouwd als een afdoend antwoord op de overdreven aanvallen waaraan de onder-prefect van Fougères is blootgesteld geweest." Neen — deze uitslag bewijst alleen het weinige verstand van de kiezers, maar volstrekt niets voor de onschuld van den heer Thil.

Er leeft nog eene zuster van onzen grooten dichterschrijver-redenaar Chateaubriand. Het is mevrouw de gravin de Marigny, die gisteren haar honderdsten verjaardag heeft gevierd. Zij woont in de stad Dinan in Bretagne.

Roger, de beroemde tenor, die met zoo veel succès debuteerde in de Opéra Comique, keert thans tot dien schouwburg terug als de verloren zoon, na de zegepralen van de groote opera te hebben genoten, na zijn eigen verval te hebben aanschouwd. Roger had nooit de Opéra Comique moeten verlaten en het is waarschijnlijk dat hij daar nog eenmaal den roem zal terug vinden, dien hij aan de groote opera te vergeefs heeft gezocht. Hij zal in Haydée optreden.

De heer Solar heeft zijn ontslag genomen als medegerant van de algemeene kas der spoorwegen. Hij is zeer ziekelijk en zal tegelijkertijd genoodzaakt zijn zijn aandeel in den eigendom van het dagblad la Presse te verkoopen, hetwelk hij had aangekocht uit de fondsen van de kas der spoorwegen.

— Morgen wordt te Saint Cloud een Ministerraad, onder het voorzitterschap des Keizers, gehouden.

— Uit Fontainebleau wordt den 3 dezer geschreven: Gisteren avond ten zeven ure verliet de Keizer het paleis, om eene wandeling te voet door deze stad te maken. Na in verschillende winkels eenige aankoopen gedaan te hebben, begaf hij zich naar de kerk, waar de vergrooting wordt daargesteld welke men aan zijne vrijgevigheid verschuldigd is. Z. M. werd door den aartspriester, pastoor der parochie, en door den stadsarchitect, den heer Lebois, ontvangen. De goede partij welke deze van het bestaande werk getrokken heeft, de uitmuntende uitvoering van het nieuwe werk, en vooral de stempel der oorspronkelijkheid in den bouwstijl, hebben hem de gelukwenschingen des Keizers doen verwerven. Eene steeds aangroeijende en eerbiedig stille menigte vervulde de straten die de Keizer doorging. Eerst toen hij eene der deuren van het paleis genaderd was barstte alles in een luid geroep van: Leve de Keizer! Leve de Keizerlijke Familie! uit. Heden wonen de Keizer en de Keizerin, met verschillende genoodigden, een requiem bij, dat in het paleis door den pastoor van Fontainebleau voor de rust der ziel van Prins Jérôme zal gehouden worden.

— De Minister van binnenlandsche zaken, de heer Billault, heeft den 1 dezer aan de verschillende prefecten den volgenden brief gerigt, welks inhoud ongetwijfeld door allen die prijs op de openbare zedelijkheid stellen even zeer zal worden toegejuicht als zij de noodzakelijkheid der uitvaardiging daarvan betreuren zullen:

„Mijnheer de Prefect. — Het is niet uitsluitend tot handhaving der orde dat het beheer bijzondere volmagt van de wet op de drukpers verkregen heeft, het is insgelijks tot bescherming van de openbare zedelijkheid. De feuilleton-roman die, in de onderste kolommen van een dagblad, de eerlijke gevoelens kwetst, sticht even veel en misschien meer kwaad dan de politieke aansporingen, welke in de bovenste kolommen de gemoederen in beweging zouden willen brengen. Die ligte lectuur, die alleen tracht te slagen door het cynisme harer tafereelen, de onzedelijkheid der intrigues, de vreemde verkeerdheden harer helden, heeft in onze dagen eene gevaarlijke uitbreiding verkregen. Terwijl zij zich nagenoeg van alle periodieke schriften meester maakt, uit die periodieke uitgaaf zelf voordeel trekt om de brandende nieuwsgierigheid des publieks dagelijks in het onzekere te houden en onafgebroken te prikkelen, verspreidt zij bestendig en op overvloedige wijze de onuitputtelijke fantaisien der meest ongeregelde verbeeldingskracht. De ernstige dagbladen hebben er in toegestemd haar eene wijkplaats te verleenen; met hen dringt zij tot het binnenste van den huiselijken haard door en, eenmaal op die wijze in het huisgezin opgenomen, zijn noch de jeugd noch de onschuld aldaar voor de besmetting beveiligd.

„Dit is nog niet alles; nevens de staatkundige bladen die haar hunne openbaarheid verleenen, in ruiling voor abonnementen welke zij vermag uit te lokken of te doen afnemen, hebben wij eene menigte kleine blaadjes zien ontstaan, uitsluitend aan de verspreiding dezer schadelijke litteratuur gewijd, en welke die wekelijks tot lagen prijs, bij honderdduizende exemplaren, aan de gretigheid der lezers verschaffen. Voor ieder die nog eenigen eerbied voor betamelijkheid en goeden smaak koestert is eene zoodanige overstrooming betreurenswaardig. Het is meer dan tijd daaraan perk te stellen. Het verstand der bevolking heeft regt op betere spijzen, en men mag de harten evenmin laten bederven als de gemoederen op den dwaalweg brengen.

„Ik vestig derhalve, mijnheer de prefect, uwe ijverigste aandacht op dit punt. Tegen de staatkundige dagbladen geeft het besluit van 1852, tegen de overige geven de wetten op het uitgeven en colporteren van gedrukte stukken alle middelen tot krachtige beteugeling aan de hand. Bovendien zal voor die dagbladen welke de bewustheid hunner waardigheid, hunner verpligting jegens de openbare eer bezitten, de waarschuwing die gij hun geven zult voldoende zijn, daarvan houd ik mij verzekerd. En wat diegenen, indien zij er zijn, aangaat, welke, uit zucht naar meer gemakkelijke winsten, of uit onmagt om eene hoogere vlugt te nemen, met zoodanige openbaarmakingen mogten voortvaren, wend jegens hen alle administratieve gestrengheid aan, en lever hen, zoo noodig, u herinnerende dat er strafwetten tot bescherming der openbare zedelijkheid bestaan, uit kracht dier wetten, aan het oordeel der regtbanken over.

„Ontvang enz."

— L'Opinion Nationale deelt brieven mede uit Napels van 29 junij, waaraan wij het navolgende ontleenen, met betrekking tot de ongeregeldheden, die aldaar den 27 des avonds en den volgenden morgen plaats grepen.

Er bestaan te Napels onder de Lazzaroni twee partijen, die der Baraccani, de dusgenaamde liberalen, en die van Santa-Fede, meestal Luciani genaamd, de eigenlijke roijalisten. Laatstgemelde partij heeft altijd en ook nu den meesten lust tot plunderen betoond. Tot in het vorige jaar waren de Baraccani in de minderheid; de gebeurtenissen van het vorige jaar, de omkeering op Sicilië en de toovermagt van Garibaldi's naam heeft echter die verhouding merkelijk gewijzigd en den 27 dezer hebben beide partijen gelegenheid gehad elkanders krachten te meten. Tegen acht ure des avonds bevond zich de hoofdmagt der politie met hare satelliten in het kwartier der Fiorentini. Omstreeks denzelfden tijd begaven zich de Baraccani naar het havenhoofd ter verwelkoming van de vrijgelaten politieke gevangenen, die van Capri zouden aankomen. Hun aantal joeg zelfs de liberalen schrik aan en met moeite overreedden deze de Baraccani uiteen te gaan. Werkelijk verspreidden zij zich door de stad, maar een deel van hen werd in de straat Toledo door de politie tegengehouden, waarop eene worsteling ontstond en de politiedienaren gebruik maakten van hunne vuurwapens, ten gevolge waarvan vier personen gekwetst raakten.

De Baraccani, hierop in woede ontstoken, wierpen zich op de politie-agenten, dreven hen op de vlugt en vermoordden eenigen hunner, waarna zij de kreten aanhieven van: leve Garibaldi! leve Italië! Daarop verschenen troepen, die door het volk met een leve het leger! werden ontvangen, en aan wier vermaningen om uiteen te gaan gereedelijk gehoor werd gegeven. Ten negen ure greep er een betreurenswaardig voorval plaats; de heer Brenier, gezant van Frankrijk, werd in zijn rijtuig aangevallen en ontving twee slagen op het hoofd. De schuldige werd niet gevat, maar hij is herkend: het was Manetta, een onwaardig spion en werktuig der politie, die zich in den persoon van den baron Brenier wilde wreken op Frankrijk, dat beschuldigd wordt van tot vrijzinniger politiek te raden. Algemeen was de deelneming en de verontwaardiging; duizenden Napolitanen hebben zich ter betuiging daarvan aan het hôtel van den heer Brenier doen inschrijven.

De aanslag op den Franschen gezant moet als een op zich zelf staand feit worden beschouwd. De liberale partij althans is er geheel onschuldig aan. Wat haar verder wordt verweten is hetgeen den volgenden morgen geschiedde. Ziehier waar dit op nederkomt.

De bureaux van politie, de centrums van het stelsel van verklikking, zamenspanning en onderdrukking, werden in den vroegen morgen door de Baraccani aangevallen, die meubels, uniformen en al de papieren welke zij vonden uit de vensters op straat wierpen, waar zij op staanden voet werden verbrand. Zoo werd dan overal het *zwarte boek* vernietigd, waar elken avond tal van verdachten in werden opgeteekend. De verontwaardiging, de vreugde des volks bij het aanschouwen en bedrijven dezer daad van wraak, is onbeschrijfelijk. Intusschen zijn de meest overdrevene berigten omtrent het gebeurde verspreid. Het is niet onwaarschijnlijk dat sommige politiedienaars zijn vermoord, maar overigens is de strikte waarheid deze: 1°, dat alleen de politie-bureaux en twee of drie woningen van erkende spionnen door de lazzaroni zijn aangevallen; 2°, dat er niets, volstrekt niets is gestolen; 3°, dat de geweren, die in de bureaux van politie zijn gevonden, aan den plaatskommandant zijn overgegeven; 4°, dat het gevonden geld is ter hand gesteld aan de pastoors om het onder de armen te verdeelen.

Hier en daar werd door de politie weêrstand geboden en is door de gendarmes geschoten. Terwijl dit des morgens voorviel werden de rustige burgers in geen enkel opzigt gemoeid. De Regering van hare zijde meende iets te moeten doen en improviseerde een nieuwen prefect van politie Liberio Romano, een man bekend wegens zijne liberale gevoelens en zijn eerlijk karakter. Die keuze werd door de menigte met welgevallen vernomen. Een uur later werd de staat van beleg afgekondigd tot na de oprigting eener burgerwacht. Zelfs al werd de staat van beleg strenger gehandhaafd dan werkelijk het geval is, zou de bevolking dien toch nog verre verkiezen boven de regering der politie, waaraan een eind is gemaakt. Zamenscholingen en het dragen van wapens of dikke stokken is verboden; overigens hinderen de troepen, die de stad doorkruisen, niemand; zelfs mag men — iets dat voor Napels ongehoord is! — in de straten vrijelijk spreken en in de koffijhuizen liberale bladen lezen!

Nog vóór de afkondiging van den staat van beleg had er eene noodlottige gebeurtenis plaats. Veertien Calabrezen, die uit de gevangenis waren ontslagen, ontmoetten eene patrouille, die zonder voorafgaande sommatie op hen schoot. De officier Potenza, die de patrouille kommandeerde, is voor een krijgsraad gedaagd. Uit de provinciën is tijding ontvangen dat in sommige steden gelijke tooneelen als te Napels hebben plaats gehad, de politie-bureaux er zijn aangevallen en sommige commissarissen van politie gedood.

Eindelijk meldt l'Opinion Nationale nog dat, volgens een gerucht, Manetta, die den baron Brenier heeft aangevallen, aan boord van het Fransche oorlogschip Bretagne gebragt en ter beschikking van den Franschen Admiraal zou gesteld zijn. De beruchte Campagna, een van de meest gevreesde dienaars der Napolitaansche ex-politie, heeft getracht eene schuilplaats te vinden aan boord van de paketboot Hermus. De kapitein heeft hem naar het arsenaal doen overvoeren. Hij was vergezeld van zijne vrouw en drie kinderen, waarvan het oudste, 12 jaren oud, reeds bij het personeel der politie is ingeschreven. Ajossa, een ander gevreesd politiedienaar, is op het oorlogschip Eylau gevlugt.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 4 *julij*. — De gezondheidstoestand des Konings is, ten gevolge van het ongestadig weder, gedurende de laatste dagen op nieuw verergerd, ofschoon de geruchten dat eene spoedige ontbinding op handen is ongegrond zijn. Slechts bij zeer korte tusschenpozen heeft de Koninklijke lijder eenige heldere oogenblikken, en zelfs dan nog openbaart zich eene beklagenswaardige geheugenloosheid. Zoo gaf hij onlangs zijne verwondering te kennen dat von Humboldt niet op de thee gekomen was.

— Ongeveer twee weken geleden is hier eene nieuwe nota van Denemarken ontvangen, het antwoord van ons Kabinet waarop eerlang volgen en van de regten der Duitsche Hertogdommen tittel noch jota opgeven zal.

DUSSELDORP 4 *julij*. — Den 17 dezer wordt te Coblenz eene bijeenkomst gehouden, met het doel om over de afschaffing der Rijntollen te beraadslagen. Men wenscht hier sterk dat alle belanghebbenden deel aan deze bijeenkomst nemen, opdat de uiting hunner wenschen en inzigten op zoodanige wijze geschiede dat de daartoe geregtigden daarin nieuwe aanleiding vinden om de zaak krachtig ten einde te brengen. Over de noodzakelijkheid der afschaffing van de Rijntollen kan, meent men, slechts ééne stem zijn, en zelfs de grootste vereerders van het bestaande en van historische overleveringen zullen dit overblijfsel der middeneeuwen gaarne prijs geven, hetwelk reeds vijf eeuwen geleden door een Engelsch kronijkschrijver eene groote dwaasheid der Duitschers genoemd werd.

COBLENZ 4 *julij*. — Volgens uit Baden Baden ontvangen berigt, zal de Prinses van Pruissen den 12 dezer hier aankomen en tot den 20 dezer blijven. In die dagen komt ook de Keizerin Moeder van Rusland, door den Prins Regent begeleid, herwaarts en houdt eenige dagen op het slot Stolzenfels verblijf, waar zij eene zamenkomst met hare zuster, Prinses Frederik der Nederlanden, en met de dochter van deze, de Koningin van Zweden, hebben zal.

EGYPTE.

Alexandria 26 *junij.* — Den 24 dezer arriveerde hier de Fransche stoomboot der Messageries Impériales van Beyruth, met berigten tot 22 dezer. Het oproer in Syrië nam hand over hand toe; de Turksche troepen en de plaatselijke autoriteiten hadden met de Drusen gemeene zaak gemaakt en men begrootte het aantal der Christen-slagtoffers op vijf- a zesduizend. Te Zahlé, op twee dagreizen van Damascus, hadden de Christenen zich gedurende vijf dagen tegen de vereenigde Drusen, Turken en Bedouinen verdedigd, maar voor de overmagt bezweken zijn zij op de gruwelijkste wijze afgemaakt.

In de haven van Beyruth liggen drie Fransche fregatten, eene Engelsche korvet en een Russisch fregat. De kommandant van het laatste zou 150 man zijner equipage landwaarts in gezonden hebben, om zijne landgenooten te beschermen, terwijl de twee overige bevelhebbers op de instructien hunner Regeringen wachten. Beyruth zelf is rustig.

De heer Ferdinand de Lesseps bevindt zich sedert ongeveer eene maand in ons midden. Hij heeft eene inspectiereis gedaan langs het geheele Isthmus-terrein en de verschillende etablissementen der maatschappij bezocht. De arbeid neemt dagelijks in omvang en uitgebreidheid toe.

Ziehier de zooveel mogelijk getrouwe vertaling van een brief in de Arabische taal, door den grooten Sheriff van Mekka aan den heer de Lesseps gerigt, die hem zijne werken over de doorgraving der landengte van Suez had toegezonden.

„Aan hem wiens daden de edelste voorbeelden zijn om na te volgen, om groote hoop te doen geboren worden. Aan hem die dermate kent al de takken der wetenschappen welke de Ouden zelfs niet kenden. Aan Zijne Exc. Mijich Ferd. de Lesseps. Dat hij altijd zij onder de hoede van God. — Na u te hebben aangeboden de tol van onze tallooze en innige vriendschap, zullen wij u zeggen dat wij uwen brief hebben ontvangen, die ons eene buitengewone tevredenheid heeft veroorzaakt; want hij heeft ons doen kennen den volmaakten staat van gezondheid dien gij geniet. Wij hebben ontvangen met uwen brief het werk, bevattende het naauwkeurig verhaal der gebeurtenissen betrekkelijk de groote onderneming der doorgraving van het Suez-Kanaal. De welwillende zorg die gij hebt gedragen om ons dat boek te zenden heeft ons de levendigste voldoening doen ondervinden; zoo doende hebt gij ons de middelen verschaft, om door ons zelven de bijzonderheden te waarderen van een verwonderlijk feit, van eene buitengewone gebeurtenis, zich voordoende in onze eeuw. Wij zien in deze verpligtende zending het zekere bewijs eener opregte vriendschap, welke tusschen ons bestaat, hoe groot ook de afstand is welke ons van elkander houdt verwijderd.

„Daar het ons onmogelijk is dat boek naauwkeurig te kennen, vóór het te hebben overgezet in Arabisch, gaan wij, met Gods hulp, ons onverwijld bezig houden met de overzetting, om ons een beredeneerd denkbeeld te geven van den inhoud.

„Dat welzijn en rust uw deel mogen zijn! — Chawal 1276 (30 april 1860). — Handteekening en cachet. — Abdallah, Emir van Mekka, het geëerbiedigde."

Per Telegraaf.

LONDEN 6 Julij.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren heeft lord Palmerston het aangekondigde voorstel gedaan, volgens hetwelk dat Huis voortaan alleen regt zal hebben over de belastingen te beslissen.

In dezelfde zitting verklaarde lord Russell, in antwoord op eene interpellatie van den heer Stuart, dat Engeland in overeenstemming met Frankrijk, terstond op het ontvangen der tijding van het bombardement van Palermo, ernstige vertoogen tot den Koning van Napels heeft gerigt, welke niet zonder invloed zijn gebleven. Verder deelde hij mede, dat de President der Vereenigde Staten den generaal Harney van het eiland San Juan terug ontboden heeft.

Ten gevolge van eene interpellatie van lord Normanby, verklaarde lord Wodehouse gisteren in het Hoogerhuis, dat de Engelsche Regering geen berigt ontvangen heeft nopens het zenden van een gezant door Garibaldi naar Londen. Zulks gaf aanleiding tot eene discussie over de zaken van Sicilië; lords Brougham en Ellenborough verdedigden daarbij de houding van Garibaldi, terwijl lord Normanby in het midden bragt, dat de aanhangers van Garibaldi niet alleen agenten van politie, maar zelfs vrouwen hebben vermoord. Lord Wodehouse maakte hierop de opmerking, dat Garibaldi met edelmoedigheid en grootmoedigheid heeft gehandeld, en getracht heeft buitensporigheden te beletten.

Tweede depêche.

Berigten uit Lissabon van gisteren melden, dat het nieuwe Ministerie is zamengesteld als volgt: Loulé, voorzitter; Remo Miraes, justitie; Airla, buitenlandsche zaken; Garcius, oorlog; Bento, marine; Hosta, openbare werken.

MADRID 4 Julij.

De Gaceta deelt de aanvraag der Regering om inschrijvingen voor acht stoombooten mede, welke met de postdienst tusschen Spanje en Havannah belast zullen zijn, en het minimum waarvan 1900 tonnen en 500 paardenkrachten zijn moet. De inschrijvingen moeten vóór 13 augustus afgeloopen wezen.

LONDEN 6 Julij.

Koffij bij meerdere vraag in vaste stemming. — **Suiker** met redelijken handel tot 6 d. a 1/ hooger. — **Rijst** gedrukt. — **Granen.** Tarwe flaauw met belangrijke toevoeren. Gerst vast. Haver 1 sh. lager. — **Oliën.** Raap- bruine £ 41.6/ a 42; Patent- £ 43 a 44. Lijn- £ 28.9. — **Boter.** Friesche 103 sh.; Gron. 80 sh; Zwolsche 96 sh.; Kamper 98 sh. — **Talk** in loco 52/9, Oct./Dec. 52/9.

LIVERPOOL 6 Julij.

Katoen. Tot onveranderde prijzen zijn heden 10,000 b. verhandeld. De verkoopen in de afgeloopen week bedroegen 63,100 b., waarvan 2200 op speculatie en 14,200 b. voor uitvoer werden genomen. De invoer bedroeg 24,100 b. De voorraad op heden bedraagt 1,298,000 b.

BERLIJN 6 Julij.

Rogge per Voorjaar 49½, per Najaar 49. — **Olie** per Voorjaar 12 sh., per Najaar 12⅛ sh.

ANTWERPEN 6 Julij.

Spanje 1¼ pc. 39½; dito 3 pc. 48⅞. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 55⅛; dito Nationale 5 pc. 62⅛. Belgie 4½ pct. 97⅛; dito 2½ pc. 55¼.

MADRID 5 Julij.

Spanje 1¼ pc. 41; dito 3 pc. 49 85.

PARIJS 6 Julij.

Frankrijk 3 pc. 69; dito 4½ pc. 97.20. Crediet Mobil. 693. Spanje 1¼ pc. 40; dito binnenl. 3 pc. 49½.

LONDEN 6 Julij.

De 3 pc. Geconsolideerden 93½. Rusland 5 pc. 65¾; dito 4½ pc. 93. Spanje 1¼ pc. 40¼; dito Buitenlands. 3 pc. 43⅜; dito Cert. 4½. Portugal 3 pc. 43½. Griekenland 5 pc. 5¼.

WEENEN 6 Julij.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 70.80; dito Nation. 79.50. Wissel Londen 125.60.

FRANKFORT 6 Julij.

Oostenrijk, Metall. 5 pc. 54; dito Nation. 5 pc. 60⅝. Spanje 1¼ pc. 40⅜; dito 3 pc. 47⅝.

BINNENLAND.

STATEN-GENERAAL.

Heden is bekend geworden de memorie van beantwoording der Regering op het voorloopig verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal nopens het ontwerp van wet tot aanleg van spoorwegen voor rekening van den Staat.

Bij dat zeer uitvoerige stuk is gevoegd een gewijzigd ontwerp van wet, luidende als volgt:

„*Wij* WILLEM III, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat ter uitbreiding van het binnenlandsch en internationaal verkeer verbetering van de middelen van gemeenschap door aanleg van spoorwegen noodig is,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1.

Voor rekening van den Staat worden aangelegd spoorwegen, langs de lijnen in het volgend artikel vermeld.

Art. 2.

Deze lijnen loopen:

van *Arnhem*, langs *Zutphen*, *Deventer*, *Zwolle*, *Meppel*, *Steenwijk*, *Heereveen*, tot *Leeuwarden*;

van *Harlingen*, langs *Franeker*, *Leeuwarden*, *Groningen*, *Winschoten*, naar de Hannoversche grenzen;

van *Groningen*, langs *Assen*, naar *Meppel*;

van *Zutphen*, langs *Goor*, *Hengelo*, *Enschedé*, met één of twee vertakkingen, naar de Duitsche grenzen;

van *Maastricht* of *Meerssen*, langs *Roermond*, *Venlo*, *Helmond*, *Eindhoven*, *Boxtel* en *Tilburg*, tot *Breda*;

van *Rosendaal*, langs *Bergen op Zoom*, *Goes*, *Middelburg*, tot *Vlissingen*;

van *Venlo* naar de Pruissische grenzen;

van *Maarsbergen*, langs *Amerongen*, *Tiel*, *'s Hertogenbosch*, tot *Boxtel*;

van *Rotterdam*, langs *Dordrecht*, *Willemsdorp*, *Moerdijk*, tot *Breda*;

van *Amsterdam* door de *Zaanstreek*, of van *Haarlem* langs *Alkmaar*, tot het *Nieuwe Diep*.

Art. 3.

Met den aanleg wordt, zooveel mogelijk, gelijktijdig aangevangen op de volgende punten:

te *Arnhem* voor den weg naar *Leeuwarden*;

te *Harlingen* voor den weg naar de *Hannoversche grenzen*;

te *Breda* en te *Maastricht* of te *Meerssen* voor den weg van *Breda* naar *Maastricht* of naar *Meerssen*;

te *Rosendaal* voor den weg naar *Vlissingen*;

te *Maarsbergen* voor den weg naar *Boxtel*;

te *Breda* voor den weg naar *Rotterdam*;

te *Nieuwe Diep* voor den weg naar *Amsterdam* of *Haarlem*.

Art. 4.

De wet bepaalt de wijze van exploitatie.

Art. 5.

Jaarlijks wordt voor den aanleg der in art. 2 genoemde spoorwegen ten minste *tien millioen gulden* op de Staatsbegrooting uitgetrokken.

Lasten en bevelen, enz."

PROVINCIALE STATEN VAN ZUID-HOLLAND.

Zitting van Vrijdag den 6 Julij.

In de zitting der Provinciale Staten van Zuid-Holland zijn heden de beraadslagingen voortgezet over het ontwerp reglement van Voorne en Putten. Nadat nog verscheidene leden het woord hadden gevoerd, werden de algemeene beraadslagingen gesloten. Na de beraadslaging over art. 1 en alvorens tot stemming over te gaan, gaf de Voorzitter in overweging, om, aangezien er verschillende bezwaren waren in het midden gebragt, bij deze stemming uit te maken of men het reglement al dan niet goedkeurde. Hij verzocht dus die leden, welke zich met de gemaakte bezwaren vereenigden, tegen het artikel te willen stemmen. De uitslag der stemming was, dat 42 leden zich tegen en 15 voor het artikel verklaarden, zoodat het reglement is beschouwd als te zijn verworpen. Aan Gedep. Staten is alsnu overgelaten nopens het beheer van den ring van Putten en het land van Voorne zoodanige voorstellen te doen, als zij geraden mogt oordeelen. De Voorzitter deed echter der Vergadering opmerken, dat zoo Gedeputeerde Staten zich mogten vereenigen met zijne meening, door hen niet zal worden voorgesteld de benoeming eener commissie van toezigt over de polders, daar hij dit in strijd acht met het toezigt, aan de Provinciale Staten opgedragen, en dat, namens hen, door Gedeputeerde Staten wordt uitgeoefend.

Door eenige leden is een voorstel gedaan, om aan den heer L'Honoré, eervol ontslagen ambtenaar ter Provinciale griffie, die vijftig jaren in dienst der provincie was geweest, een blijk van hulde en erkentelijkheid, wegens zijne langdurige en getrouwe diensten, toe te kennen. — Dat voorstel, tot welks in overweging neming is besloten, zal nader in behandeling worden genomen.

Achtervolgens werd nog besloten:

1°, aan te houden het ontwerp-reglement voor den Zwijndrechtschen Waard; 2°. af te wijzen de gevraagde nadere subsidie door de Israëlitische gemeente te Dordrecht, voor een nieuw kerkgebouw; 3°, aangenomen de nadere regeling betreffende de toepasselijkheid van het algemeen polderreglement op het Oud- en Nieuw-Westfrankeland; 4°. aangenomen het voorstel tot regularisatie van een begrootingspost van ƒ 11.40 over het loopende jaar; 5°. aangenomen het voorstel tot toekenning voor dit maal nog van eene subsidie van ƒ 500 aan de kweekschool voor onderwijzers te Leyden; 6°. uitgesteld tot de volgende week de behandeling van 20 bijzondere polderreglementen; 7°. eene geringe wijziging gebragt in art. 7 van het reglement voor den Zusterpolder te 's Gravenhage; 8°. vastgesteld de provinciale rekening over 1858; 9°. eene subsidie van ƒ 1300 verleend aan de kweekschool voor zeevaart te Leyden; 10°, toegevoegd aan de begrooting de som van ƒ 22 300 tot regularisatie van vroeger gedane, maar uitgestelde of later aangenomen uitgaven; 11°, verleend eene subsidie van ƒ 1500 tot den aanleg eener haven in de gemeente Ouddorp.

De vergadering is daarop tot woensdag aanstaande gescheiden.

Aan de overweging der Provinciale Staten van Zuidholland is een voorstel onderworpen, strekkende tot het verleenen eener provinciale bijdrage van ƒ 250,000 in tien jaarlijksche termijnen van ƒ 25 000 elk, tot droogmaking der plassen ten oosten van Rotterdam.

Tot toelichting van dat voorstel laten wij hier een en ander volgen, ontleend aan de missive van Gedeputeerde Staten betrekkelijk dat belangrijke plan, de verwezenlijking waarvan reeds zoo lang door velen vurig begeerd is.

Het geldt een ontwerp van droogmaking van al de plassen, liggende in de gemeenten of ambachten Niewerkerk a/d IJssel, Zevenhuizen, Capelle a/d IJssel, Kralingen en het uitgestrekte Hillegersberg, alwaar eene gezamenlijke oppervlakte van pl. m. 2930 bunders water zijn gelegen, waarvan de waarde uit den aard der zaak uiterst gering is, zoodat bij de verwezenlijking van dit plan die oppervlakte in vruchtbaar land zou worden herschapen, en eene schoone streek van dit gewest, uit het oogpunt van landbouw en veeteelt — hoofdtakken van het Nederlandsch volksbestaan — zeer veel in belangrijkheid winnen zou.

Na breedvoerige uiteenzetting van de geschiedenis dezer zaak, gaan Gedeputeerde Staten aldus voort:

„Wij hebben dus rijpelijk overwogen of er termen bestonden, een zoo zwaar offer van wege de provincie voor deze onderneming te doen, en na alles wat daarvoor pleit in aanmerking te hebben genomen, hebben wij vrijheid gevonden daartoe een voorstel aan UEd. te doen, ook met het oog op de belangstelling, welke uwe vergadering eenige jaren geleden heeft betoond in de verwezenlijking van een veel minder omvattend plan van droogmaking, waarvoor destijds eene som van ƒ 62,000 door UEd. is beschikbaar gesteld, niettegenstaande van dat ontwerp veel minder belangrijke resultaten te wachten waren.

„Wij achten het niet overbodig hier eene bedenking te vermelden, welke welligt zal worden gemaakt en ook ons bij de overweging dezer zaak is voorgekomen, namelijk: dat het Rijk, zonder eenige bijdrage van de provincie te vragen, den Zuidplas in Schieland, die meerdere kosten noodzakelijk maakte, heeft drooggemaakt, en dat voor de droogmaking van de veel uitgestrekter Haarlemmermeer niet meer dan ƒ 600.000 door de provincien Zuid- en Noordholland is bijgedragen; terwijl thans de Regering slechts de helft in de kosten der onderwerpelijke droogmaking aanbiedt. Die zaken staan echter niet gelijk; de Zuidplas dreigde geheel Schieland met wezenlijke gevaren; de groote uitgestrektheden land, welke daarop haar water moesten uitslaan, waren in hare waterontlasting zoo zeer belemmerd, dat zij voor den landbouw verloren schenen te zullen gaan: de Haarlemmermeer was niet minder gevaarlijk voor de beide provincien Zuid- en Noordholland; met moeite werd zij beteugeld en gegronde vrees bestond dat, indien de nog afgescheiden plassen, zoo als te wachten stond, door het bezwijken der zwakke kaden zich met de Haarlemmermeer vereenigden, die meer eene uitgebreidheid en kracht zoude verkrijgen, die haar voor de omliggende landen meer en meer nadeelig en gevaarlijk en de droogmaking in het vervolg onmogelijk of buitensporig kostbaar zoude maken. Er bestond dus voor de Regering noodzakelijkheid om in het algemeen belang die droogmakingen tot stand te brengen, en zij vond termen dit voor 's Rijks rekening te doen, zich tevreden stellende met eene in verhouding tot de geraamde kosten niet zeer belangrijke bijdrage der beide provincien ten behoeve der laatstgemelde. Die aandrang bestaat voor haar niet ten aanzien van het droogmaken der onderwerpelijke plassen; wel zal het algemeen belang en dat van 's Rijks kas bevorderd worden door de herschepping van 2930 bunders water en weinig opbrengende strooken gronds in vruchtbaar en kostbaar land, waarvan het Rijk later de grondlasten zal kunnen genieten en op welke eene nijvere bevolking, nieuwe middelen van bestaan vindende, een ruimer aandeel in al de belastingen zal opbrengen; maar onvermijdelijke noodzakelijkheid tot het ondernemen dier droogmaking bestaat voor haar in het algemeen belang niet; daarentegen zullen daaruit voor de provincie belangrijke voordeelen ontstaan; een schoon en sterk bewoond, tusschen twee belangrijke steden en te midden van aanzienlijke gemeenten gelegen gedeelte der provincie zal onvruchtbare waterplassen, die haar ontsieren en de onderlinge gemeenschap belemmeren, in vruchtbare akkers zien veranderen; de productieve rijkdom van haren grond wordt vermeerderd; de territoriale waarde wordt met ruim een millioen guldens verhoogd; voor velen harer inwoners worden nieuwe middelen van bestaan verkregen; hare welvaart zal daardoor vermeerderen, en al de omliggende gemeenten zullen den weldadigen invloed daarvan ondervinden. Dit hebben UEd. begrepen toen de helft der kosten voor de droogmaking van een gedeelte der in dezen betrokken plassen door U werd aangeboden, nadat de Regering, even als nu, zich bereid had verklaard de wederhelft te zullen voldoen, en dit antecedent heeft ons de noodzakelijkheid doen inzien om, indien men het nu weder te berde gebragte plan verwezenlijkt wenscht te zien, zonder aarzelen het aanbod der Regering aan te nemen, ten einde daardoor het bewijs te geven hoe veel waarde uwe vergadering daaraan hecht, en voor te komen dat door nadere onderhandelingen een kostbaren tijd verloren ga, en de aanvang van het werk op nieuw een uitstel ondervinde, hetwelk zoo ligt tot geheele verijdeling van de volvoering kan leiden, overtuigd als wij zijn dat de Regering, naar de thans gevolgd wordende en bij de vroegere behandeling van dit onderwerp toegepaste beginselen, niet ligt zal overgaan om dit werk voor 's Rijks rekening te doen uitvoeren, indien de kosten daarvan niet voor de helft zonder bezwaar van 's Rijks kas kunnen gevonden worden, en dat eene bijdrage van de helft der te kort komende som in tien jaarlijksche termijnen voor de provincie zonder bezwaar kan worden bewilligd en gedragen.

„Indien wij op die gronden vrijheid hebben gevonden aan Uwe vergadering voor te stellen om een aanbod te doen tot het bijdragen van de helft der kosten, welke de uitvoering van het ontwerp meer zal vorderen dan de vermoedelijke baten zullen opbrengen, dan meenen wij dat daarbij de voorwaarde behoort te worden gevoegd, dat de Regering zich met de uitvoering daarvan overeenkomstig het onderwerpelijke voorstel belaste, en zulks niet, zoo als door den ontwerper is voorgesteld, aan de openbare nijverheid of eene vereeniging van bijzondere personne worde overgelaten.

„Het blijkt toch uit de hierbijgaande memorie, dat bij de uitvoering van het ontwerp vele belangen van aangrenzende polders en landeigenaren betrokken zijn, dat over gemeenschappelijke bemaling en waterontlasting schikkingen zullen moeten worden gemaakt, die al ligt bij de uitvoering tot eenige wijziging der gedane voorstellen zullen leiden; de regeling van zoodanige belangen en wijzigingen in de uitvoering van het ontwerp aan eene maatschappij of particuliere ondernemers over te laten, komt ons ongeraden voor en zoude al ligt, gelijk de ondervinding leert, tot verwikkelingen of overdreven vorderingen van hunne zijde aanleiding geven, of bijzondere belangen, die zonder geldelijke opofferingen konden worden bevorderd, doen ter zijde stellen en gegronde klagten of bezwaren van de zijde van hen, die daarbij betrokken zijn, doen ont[staan,] waarin de Regering niet zoude kunnen voorzien, weshalve wij, ten einde eene wenschelijke uitvoering van het hierbijgaande ontwerp van droogmaking der plassen in Schieland te verzekeren, van oordeel zijn dat, om dit veel omvattend en in zoo veler belangen ingrijpend werk op eene doelmatige en in het wel begrepen belang van al de daarbij betrokken polders en landen te doen uitvoeren, zulks van wege de Regering, onder haar toezigt en de leiding van door haar daarmede belaste ambtenaren moet geschieden, en wij mitsdien aan UEd. voorstellen ons te magtigen, om aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, in antwoord op zijne missive van den 17 januarij jl., n°. 12[...] (3de afd.), te kennen te geven dat, indien de Regering mogt besluiten voor rekening van 's Rijks kas de droogmaking der veenplassen ten oosten van Rotterdam volgens het door den hoofdingenieur van den waterstaat in het Xde district ontworpen, bij gemelde missive aan ons medegedeelde plan, door de ambtenaren van den waterstaat, behoudens de nadere noodig te achten wijzigingen, te doen uitvoeren, mits daardoor de uitgestrektheid der droog te maken gronden geene belangrijke vermindering onderga, uwe vergadering bereid is daartoe uit de provinciale fondsen eene bijdrage te verstrekken van ƒ 250 000, te voldoen in tien jaarlijksche termijnen van ƒ 25.000, te beginnen met het jaar waarin de noodige allocatie tot het aanvangen der werken op de Rijksbegrooting zal zijn toegestaan en met de uitvoering daarvan een begin zal zijn gemaakt."

ROTTERDAM 6 Julij.

Met toestemming van Z. M. den Koning zal onder toezigt der heeren A. Pronk en J. v. d. Hars[...] Scheveningen door eenige jongelingen eene verloting worden gehouden, waarvan de opbrengst zal dienen tot leniging van den nood der nagelatene betrekkingen van de in de laatste stormen verongelukte Scheveningsche visschers.

Reeds zijn er duizende loten a 50 cents geplaatst en van alle kanten hebben menschenvrienden als in strijd geijverd een tal van keurige prijzen bijeen te brengen, zoodat de voorgenomen verloting, dank zij de algemeene en onbekrompene menschlievendheid, de beste uitkomst belooft.

Voor ieder die aan het voorgestelde doel wil mede-dewerken bestaat daartoe, door het nemen van loten of het inzenden van prijzen, nog de gelegenheid.

De heeren M. Wijt en Zonen, W. Wenk en Altm[...] en Roosenburg te dezer stede, die zich met het debiteeren der loten bereidwillig hebben belast, zijn, naar wij vernemen, bereid de in te zendene prijzen te ontvangen.

Z. M. heeft goedgevonden tot ijker van het va[...] werk te Hoogeveen te benoemen J. S. Rienks, commies-roeijer bij 's Rijks belastingen aldaar; — den 2de luit. J. A. Vetter, van het 1ste reg. inf., in rang en ancienneteit over te plaatsen bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië.

Volgens bij het Departement van Marine ingekomen berigt is Zr. Ms schroefstoomschip 4de kl. Corne[lis] Dirks, onder bevel van den luit. t/z. der 1ste kl. F. Koopman, den 25 mei jl. te Buenos-Ayres aangekomen. Aan boord was alles wel.

Nicolaas Konen, oud 36 jaren, R. K. priester, geboren te Weiler, in het groothertogdom Luxemburg, is door de politie te Rotterdam naar Antwerpen verwijderd. Hij gedroeg zich zeer onordelijk en maakte schulden, was bovendien geheel van geld ontbloot, den 15 junij naar Londen vertrokken, kwam hij den 29sten van daar te Rotterdam terug.

Op 2 junij jl. is in de brievenbus te Hendrik-Ido-Ambacht door J. H. van der Leer gestoken een brief bevattende een muntbiljet, groot ƒ 10; deze brief was verzegeld met rood lak, voorzien van stempel met de letters J. H. v. d. L. en geadresseerd aan [...] van de Water, te Hoevelaken, en verder aan Hendr[ik] Vat, schaapherder, doch is niet aan het adres bezorgd.

Beroepen tot predikant bij de Hervormde gemeente te Gendringen (cl. Zutphen), na benoeming door den Vorst van Hohenzollern Sigmaringen, de kandidaat J. F. W. van Troostenburg de Bruyn; — te Ba[...] (cl. Sneek) ds. J. W. Felix, pred. te Heeg.

Door Z. M. den Koning is benoemd tot predikant der Hervormde gemeente te Bahr en Lathum (cl. Zutphen), zijnde eene Koninklijke collatie, de heer B. C. M. Boot, kandidaat bij het prov. kerkbestuur van Utrecht.

Aangenomen: het beroep naar de Hervormde gemeente te Twisk (cl. Hoorn) door ds. J. A. Snel[...] brand, theol. doct. en pred. te St. Maarten en Valk[...]

Vlaardingen 6 *julij.* — Ook de derde jager is heden avond binnengekomen, aanbrengende 134 ton haring, waarvan 103 ton maatjes. Buitengewoon voordeelig. Men zag de komst van dien reeds met ongeduld te gemoet, want de aangebragte partij der twee vorige jagers was reeds opgeruimd, zoo exorbitant is de vraag, en men kan heden daaraan niet geheel meer voldoen. Niet minder dan 719 32 tonnen zijn van daag verzonden, waarvan 493,32 MH. tegen ƒ 250 en 226,32 VII tegen ƒ 200 per ton. Naar buitenslands werd nog al aanzienlijk verzonden.

's Gravenhage 6 *julij.* — De baron Gevers, Nederl. gezant bij het Hof van St. Petersburg, thans zich alhier bevindende, is naar Soestdijk vertrokken, tot het afleggen van een bezoek bij H. M. de Koningin Moeder.

— Heden heeft een sjouwer in de fabriek der heeren Enthoven & Co. alhier, die in de draaikamer werkzaam was, het ongeluk gehad een molenas, die in de bank bevestigd was en door een ongelukkig toeval was losgeraakt, op het been te krijgen, waardoor hetzelve werd gebroken en op andere plaatsen zwaar gekneusd. De heer dr. Hoven heeft onmiddellijk de eerste geneeskundige hulp verleend.

Amsterdam 5 *julij.* — Ll. zaturdag hield de afdeeling natuurkunde der Koninklijke Academie van Wetenschappen hare gewone vergadering. De secretaris deed mededeeling van ingekomen brieven en boekgeschenken. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft kennis gegeven, dat een jaarlijksche subsidie is verleend voor de voortzetting van het werk van Sepp, *over de Nederlandsche insecten*; aangenomen voor notificatie. — De hoofdingenieur van den waterstaat in Noordholland heeft medegedeeld een rapport van den ingenieur van den waterstaat te Alkmaar, den heer Conrad, over de middelen tot wering van den paalworm te Nieuwe Diep aangewend en daarbij ingezendende een stuk ongecreosoteerd greenen hout, aangetast door een klein insect te Nieuwe Diep [...] genaamd; verzonden aan de commissie voor den paalworm. — Ingekomen een verslag der commissie ad hoc over de verzakking van den Waalkant

gen. — De heer van Geuns bragt, ook namens heer Oudemans, verslag uit over den brief van r. Liharzik, te Weenen, over den groei van het helijk ligchaam. — De heer Hartog heeft daarna rt uitgebragt over den brief van den heer H. , ten geleide van eenige Duitsche fragmenten bestrijding van het materialisme. De conclusie te om de fragmenten aan den heer Weiss terug nden, met het verzoek om van de toezending den toegezegden meer uitgebreiden arbeid vernd te blijven. — De heer van Rees heeft ook s den heer Buys Ballot verslag uitgebragt over erhandeling van den heer von Baumhauer, over epaling van de densiteit van alcohol in mengsels alcohol en water. De conclusie strekte om de ndeling in de werken der Academie op te nemen.— eer Harting bragt, ook namens den heer van der Mesch, verslag uit over het voorstel van den er, strekkende, dat de Academie zal uitgeven een gus van alle oorspronkelijke werken over wistuurkunde, in tijdschriften verspreid, en waarvan amen der schrijvers bekend zijn, en wel te ben met het jaar 1754 en te eindigen met 1860. commissie stelde voor, om een buitengewoon et van *f* 1000 voorloopig te verleenen voor den rigten arbeid. Over dit onderwerp voerden het d de heeren Donders, Harting, Vrolik, Matthes, kart, van Geuns en Schneevoogt. Daarna is het tel met de meerderheid van ééne stem aangenomen. eer Harting gaf eenige nadere inlichting omtrent voorstel. De beslissing over de geldelijke kwestie ngehouden. — De heer Staring heeft in naam den heer Bosquet aangeboden een *Coup d'oeil sur partition géologique des restes organiques du tercrétacé du Limbourg*, en daarvan een beknopt gt gegeven. — De heer Elias heeft daarna gen over het vermogen der magneto-electrische ine. Het stuk zal in de verslagen en mededeen worden opgenomen. — De heer von Baumhauer een exemplaar aan van het 1ste verslag van het e van wetenschappelijke keurmeesters dezer stad, Burgemeester en Wethouders uitgebragt. — De Donders deelde eenige resultaten mede van zijne ringen omtrent den vorm der *Cornea*. — De Staring bood eenige kaarten en boekwerken — Daarna is de vergadering gescheiden.

TERDAM 6 *julij*. — In de maand junij jl. heeft ervoer van reizigers langs den Ned. Rhijnspoorweg 709, het vervoer van goederen *f* 37.544 en het r van reizigers en goederen door direct verkeer Duitschland *f* 22 572 opgebragt, zijnde *f* 6049 dan in de maand junij van het vorige jaar.

ARLEMMERMEER 5 *julij*. — Heden namiddag ond brand op de *Badhoeve* van den heer J. P. foordt, en wel in den stoomkorenmolen, die den hevigen N. W. wind zoo spoedig toenam n geen blusschen te denken viel. De vlammen den zich al spoedig uit tot den nabijgelegen rg, waaronder veel nieuw hooi geborgen was, lk weder ten gevolge had dat ook het meer vere magazijn van werktuigen en koren vlam vatte dra geheel in de asch werd gelegd. Het woonvan den eigenaar is benevens de woningen der eden onbeschadigd gebleven. Paarden, varkens n nog bij tijds verwijderd. Daar de gebouwen uitsluitend van hout waren opgetrokken, en aatse waar de brand ontstond eene groote massa n steenkolen aanwezig was, is de spoedige uitng van het vernielend element gemakkelijk te pen. Bij de pogingen tot blussching en redding door den heer Amersfoordt aan het dienstdoend eel brood, kaas en bier in ruime mate verstrekt.

ORICHEM 5 *Julij*. — Sedert eenige dagen is de gst meer geanimeerd geworden, daar deze eer gering was. De prijzen der zalmen zijn oor alhier iets minder dan de vorige week, toen nog *f* 1 voor de vijf ons moest betalen, en thans dt men daarvoor 70 a 80 cents. In het algemeen , men op, dat de vischvangst in deze streken, elke soort van visch ook, in de laatste 2 a 3 verminderende is, en men schrijft dit wel eens n het digten der killen, die op den Biesbosch men. Opmerkelijk is het toch, dat men lager b. v. An het kerkerak bij Sliedrecht en elders, at meer visch vangt dan hier.

OLLE 5 *julij*. — De commissie tot bevordering en spoorweg Utrecht-Zwolle heeft eene circulaire reid, waarin zij — gevolg gevende aan de uitging van den Raad van Administratie der Nederche Centraal-Spoorweg-Maatschappij — de vrijneemt, zich tot hare stadgenooten te wenden het verzoek, om het tot stand brengen dezer chappij door ruime deelneming in het kapitaal *f* 5,000,000 zooveel mogelijk te bevorderen. anderen wordt betoogd, dat, indien deze lijn wordt daargesteld, ongetwijfeld de verbinding van Noordholland, Zuidholland en Utrecht met Rheine, langs deze lijn en verder over Raalte, Almelo enz. zal loopen, en derhalve de voor Zwolle en Overijssel zoo nadeelige lijn Zutphen-Rheine vermoedelijk vervallen. Komt daarentegen deze lijn niet tot stand, dan is tevens het vooruitzigt op de lijn Zwolle-Almelo-Rheine vernietigd, en zal zich dus Zwolle moeten getroosten, om zoo slecht mogelijk door middel van spoorwegen verbonden te zijn.

— Voor eenige dagen is in de gemeente Zwollerkerspel een gevaarlijk sujet gearresteerd, die aldaar sedert eenigen tijd bedelende heeft rondgezworven. Nadat hij, krachtens bevel der Regtbank alhier, naar het huis van verzekering was overgebragt, bleek het dat die persoon, Frederik van Dijk genaamd, in het laatst der maand mei jl. uit het huis van arrest te Almelo was ontslagen, alwaar hij eenigen tijd, als verdacht van diefstal, voorloopig was gevangen gehouden. Dezelfde persoon is reeds in 1841 door den krijgsraad in Limburg wegens diefstal veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren, met vervallen verklaring van den militairen stand, en later door het Provinciaal Geregtshof in Overijssel, wegens diefstal onder verzwarende omstandigheden, tot een confinement in een tuchthuis voor den tijd van acht jaren, alsmede tot eene correctioneele gevangenisstraf van één jaar, wegens poging tot ontvlugting door middel van braak, uit het huis van arrest te Deventer.

ZWOLLE 6 *julij*. — De gemeente alhier zal op de bepaalde voorwaarde de kazernegebouwen, aan de gemeente in eigendom toebehoorende, kosteloos aan het Rijk afstaan, komende de kosten van het onderhoud dier gebouwen, te rekenen van 1 januarij 1861 ten laste van het Departement van Oorlog.

VEENHUIZEN 4 *julij*. — Gedurende de vorige week was hier eene commissie van geneeskundigen, om de oorzaak van en de middelen ter bestrijding der hier sedert lang heerschende oogziekte op te sporen.

LEEUWARDEN 5 *julij*. — Blijkens eenen aan de Provinciale Staten medegedeelden staat van de kunstwegen in deze provincie, is daarvoor van 1842 tot en met 1859 de hoogstaanzienlijke som van *f* 2,916.779.54 uit de provinciale fondsen aan subsidien verleend. Van 1827 tot en met 1859 is ten behoeve van den verbeterden waterstaat in deze provincie, daarvoor besteed de mede hoogstaanzienlijke som van *f* 2 509 091.19, waarvoor floreenpligtigen de som van *f* 330 680.44½ en de provincie *f* 1,673.410.94½ hebben bijgedragen.

HARLINGEN 4 *julij*. — De aangekondigde zeil- en roeiwedstrijd op zee had hier heden ten aanschouwe van eene ontzettende, ook van elders zamengevloeide volksmenigte plaats. De uitslag was: *Vracht- en beurtschepen:* J. Post te Amsterdam, de prijs, eene moderne pendule; P. Bisschop, te Harlingen, premie, eene Hollandsche vlag. *Jagten en boeijers:* G. Houwink, te Sneek, de prijs, eene prachtige metallieke barometer, van wege Z. K. H. Prins Hendrik; A. Haagsma, te Sneek, de premie, eene Hollandsche vlag. *Veer- en vrachtschepen:* K. Blaauw, te Dragten, de prijs, een zware zilveren tabakspot; H. van der Zee, te Grauw, de premie, eene Hollandsche vlag. *Visschers-vaartuigen:* G. Bakker, te Terschelling, prijs *f* 40; P. W. Kroon, te Urk, premie *f* 20. *Scheep- en pleizierbooten:* J. Vellinga, te Harlingen, de prijs, een zilveren aansteekkomfoor; dezelfde, de premie, Holl. vlag. *Harlinger roeibooten:* B. Monsma, alhier, prijs *f* 20; L. Monsma, idem, premie *f* 10. Alles was hier doelmatig ingerigt, met vlaggen versierd en verschafte een regt vermakelijk volksfeest, dat in de beste orde afliep.

Door het geven van een prachtig vuurwerk op een houtvlot in de Zuiderhaven, voor het publiek, werd dit volksfeest op eene aangename wijze besloten.

Men verneemt uit Wiesbaden, dat Z. M. de Koning voornemens was, den 5 dezer naar Ems te vertrekken, ten einde een bezoek te brengen bij HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden, ten gelegenheid van den Verjaardag van Hunne dochter, Prinses Marie, en om daar dan tevens H. M. de Koningin van Zweden te ontmoeten. Vrijdag (6 dezer) zouden HH. KK. HH. de Groothertog en de Groothertogin van Saxen Weimar Eisenach, den Koning te Wiesbaden komen bezoeken.

Uit Lissabon schrijft men aan de U. C. den 27 junij:

„ Morgen gaat ons eskader in zee. De aankomst van de Zeeland op den 16den is door de Wassenaer en Evertsen met de gewone saluutschoten begroet; den volgenden dag heesch de Zeeland de standaard van den divisie-kommandant. Dit drietal schoone fregatten maakt een heerlijk effect, en zoo zullen we van lieverlede weder eene marine krijgen; 't gaat langzaam, maar 't gaat zeker; als men papa Lotsy nu maar niet tegenwerkt, hebben we goede hoop. — De Portugezen zijn bijna naijverig op ons gepantserd klaverblad. — Aardig is 't echter te zien welke bedoeling men aan ons vertoef geeft. Zoo leest men in een Portugeesch dagblad „ dat de missie der „ Hollandsche oorlogschepen is om, indien het hangende contract over het eiland Timor door de „ Portug. Kamers niet wordt aangenomen, Portugal „ te bedreigen met een bombardement van Lissabon!"

„ Hoe vindt ge zoo iets? We zijn echter in lange na zoo kwaad niet, als dat blad ons schildert, en de Lissabonsche familiën hebben ook getoond, dat ze geene vrees koesteren voor onze vredelievende bedoelingen; de invitatiën volgden elkaar op, de eerste familiën der stad deden ons allerlei beleefdheden aan, en de dames schroomden zelfs niet, ons op onze schepen te bezoeken. Een paar danspartijen hebben we aan boord gegeven; we waren die tegenbeleefdheid verschuldigd, voor wat wij zoo ruimschoots van de inwoners ontvingen, en deze laatsten hebben welwillend aan onze invitatiën beantwoord. Hoe ons gloeijend feest, den 15den op de Wassenaer gegeven hen bevallen is, moge uit 't volgend uittreksel uit het Lissabonsch dagblad blijken.

„ „ Op vrijdag den 15 junij gaven de officieren van het Nederlandsch stoomfregat Admiraal van Wassenaer een prachtig bal aan eenige voorname ingezetenen van Lissabon, als dankbetuiging voor de menigvuldige beleefdheden, gedurende den afgeloopen winter door hen aldaar ontvangen.

„ „ Des namiddags ten zes ure bevonden al de sloepen van dien bodem, met een officier in elk derzelve gezeten, zich aan de hoofdlandingsplaats, om de aldaar in het Hotel Central reeds bijeengekomen genoodigden, waaronder de kern van Lissabon's schoonen in prachtig balkostuum, naar boord over te brengen.

„ „ De verwondering der genoodigden, die bij hunne komst aan boord zich niet anders konden voorstellen, dan in een prachtig verlichte, rijk met bloemen, ruikers, spiegels, tropheeën, met guirlandes en vlaggen van verschillende mogendheden versierde zaal te zijn, gaven zij luide te kennen.

„ „ Ten een ure 's nachts werd hun een prachtig collation aangeboden, waarbij, uit gebrek aan zooveel plaatsen, alleen de dames konden aanzitten; verschillende toepasselijke toasten werden van beide zijden uitgebragt en beantwoord.

„ „ Het bal eindigde met een cotillon, omstreeks half vijf ure, zoodat het ontsteken van Bengaalsch vuur, om het debarkeren der gasten gemakkelijk te maken, om de reeds opkomende zon als volkomen luxe kon beschouwd worden.

„ „ Lang zal deze heugelijke dag eene aangename herinnering achterlaten bij Lissabon's ingezetenen, en ten bewijze strekken, hoe vatbaar ook de Nederlandsche zeeofficier is tot het aanknoopen van vriendschappelijke betrekkingen met vreemde Natiën." "

„ Het lek in de Evertsen is van zelf digt getrokken. Er zal nu te Malta naar gezien worden, waar de geschikte gelegenheid daartoe is. — Wij denken intusschen Tunis nog aan te doen, alvorens we te Malta komen."

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 6 Julij.

OVERLEDEN: A. Krook, d., 1 j. — W. A. Fontaine, z., 4 m. — E. C. Dekker, d., 3 m. — R. van Gessel, z., 1 j. — W. van Driel, z., 3 m. — P. D. Koelhof, z., 1 j. — J. M. Zappey, d., 9 m. — C. T. Franck d., 6 m. — H. J. Bijl, d., 1 m.

BEVALLEN: J. H. Holterman, geb. de Bie, d. — M. S. Kraft, geb. Wamst ker, z.

Kunstnieuws.

Het muzijkfeest dat te Mainz, onder leiding van den directeur Marpurg, op 22 en 23 julij e. k. zal plaats hebben, zal twee dagen duren. Het programma voor den eersten dag luidt: Ouverture op. 124 van Beethoven en het Oratorium Israël in Egypte van Händel; voor den tweeden dag, ouverture, solo's en koren uit Glück's opera Alceste, een koor van Palestrina en een van Mozart, de vijfde Symphonie van Beethoven en de eerste Walpurgisnacht van Mendelssohn. Uit Mainz, Darmstadt, Mannheim, Wiesbaden enz., hebben zich 900 zangers tot medewerking aangemeld. De solo-partijen zullen worden vervuld door mevr. Meyer Dustmann, uit Weenen, mej. Schreck, uit Bonn, en de heeren Schorr von Carolsfeldt, uit Dresden, en Kindermann, uit Munchen.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BALTIMORE, het Amerik. Fregatschip Leila, kapit. J. E. Allen; vertrekt einde Junij. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Pruissisch Barkschip Amanda, kapit. C. J. Runge; vertrekt einde Julij. Adres bij Wambersie & Zoon.

BOSTON, het Nederl. Brikschip Leda, kapit. J. Teygeler. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR en MALTHA, het Nederl. Schip Boreas, kapit. J. van Dijk. Adres bij Seeuwen & Co.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

HAMBURG, het Hamburger Fregatschip Carl & August, kapit. C. A. Muller. Adres bij Wambersie & Zoon.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY (via NEWHAVEN) het Engelsch Kotterschip Marco, kapit Fr. Richardson. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

KAAP DE GOEDE HOOP en BATAVIA, het Barkschip Maarten van Rossem, kapit. P. F. Rijken. Adres bij de Reeders de Heeren van Overzee & Co. en de Cargadoors P. A. van Es en Co., te Rotterdam, of de Coningh & Co., te Amsterdam.

LISSABON, het Nederl. Schip Dankbaarheid, kapit. M. van den Berg. Adres bij Seeuwen & Co.

MACASSAR, het Nederl. Schoener-Brikschip St. Helena, kapit. M. Sterkenburg. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer, Hudig & Blokhuyzen en Hudig & Pieters.

MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES, het Nederl. gezinkt Schoener-Brikschip Concordia, kapit. A. van Zanten. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES, het bij uitstek snelzeilend Nederl. gekoperd Schoenerschip Economie, kapit. W. F. Leicher. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

NEW-ORLEANS, het Amer. Barkschip Mary Annah, kapt. J. Grace; vertrekt medio Julij. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Amer. Fregatschip E. Bulkley, kapt. E. Ross; vertrekt 20 Julij. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Eng. Barkschip Beaver, kapt. J. Utley; vertrekt 5/10 Julij. Adres bij Wambersie & Zoon.

SAMARANG (direct) en PADJARACAN, voor Goederen en Passagiers, het snelzeilend gekoperd Ned. Barkschip Henriette Elisabeth Susanna, kapit. A. Meyboom. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co., te Rotterdam, en de Groot Roelants & Co., te Schiedam.

St. PETERSBURG, het Nederlandsch Schoenerschip Alida Sinnige, kapit. E. H. Dik. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Georg, kapit. B. B. Mulder. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

VALPARAISO, het bij uitstek snelzeilend Hamburger Clipper-Barkschip Johannes en Helena, kapit. L. Jensen. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

VALPARAISO, het Nederl. Barkschip Ceres, kapit. T. Mammes. Adres bij de Reeders C. Vlierboom & Zonen en de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR, het Nederl. Hoekerschip Vereeniging, kapit. M. van Noord. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

Te Amsterdam:

BATAVIA, voor Passagiers en Goederen, het Campagne-Fregatschip Elisabeth, kapit. H. A. Harms. Adres bij de Cargadoors P. A. van Es & Co., te Rotterdam, en de Coningh & Co., of Jan Corver & Co., te Amsterdam.

Cargalijsten.

Rotterdam.

NEW-YORK, Laura, J. Wilmsen. — 12 v. en 23 k. Tabak en 5 v. Stelen, R. Kraemer en Co.; 104 vaatj. Harst, J. H. Claus en J. Raulino; 50 vaatj. Potasch, Gebr. Notebohm; 1 k. Sigaren, C. Hemmann en Co.; 26 vaatj. en 20 tiersj. Honig, J. C. H. Wurfbain; 4 v. en 10 b. Koopm., van Voorst en Andriessen; 9600 Duigen, K. P. Regtdoorzee; 95 b. Katoen en 49 v. Asch, Kaupé en Wilde, te Amsterdam; 7 v. Koopm., 2000 v. Harst, 50 en 75 v. Meel en 1 partij Duigen, Order.

LONDEN, Cologne, J. Wills. — 202 v. Krenten, van Dam en Co.; 220 gezouten en 70 drooge Huiden, T. N. J. van Wely; 115 kistj. Blik en 1 st. IJzer, R. S. Stokvis en Zoon; 35 zakk. Peper en 10 zakk. Kruidnagelen, Kreglinger en Co.; 50 b. Katoen, C. L. Rinrose en Co.; 46 platen IJzer en 75 koeken Koper, v. d. Kun en van Schelle; 20 v. Krenten, Schmitz en Fassbender; 15 pakk. Koopm., Diversen; 240 zakk. Zaad en 71 pakk. Koopm., Order.

Amsterdam.

PETERSBURG, Lammechina, Koops. — 962 tsw. Rogge, A. en F. Haerten.

RIGA, Joseph, Abrams. — 110 last Rogge, A. en F. Haerten.

NERVA, 7 Södskende, Hansen. — 618 tsw. Rogge, G. Fikenscher.

Speciekoers.

AMSTERDAM 5 Julij.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten.......	*f* —	a *f* —	
Oude gerande dito.....	- 5.50	„ - 5.60	
Tien Gulden Stukken...	- 9.70	„ - 9.80	
Dito Eng. Souvereigns...	-11.70	„ -11.80	
Dito Pistolen..........	- 9.50	„ - 9.60	
Nieuwe Louis-d'Or.....			
Stukken van 20 francs...	- 9.30	„ - 9.40	
Baren Goud en Specien	- 9½ a	„ -10½	pc. a *f* 1442.60 per N. ℔ fijn.

Scheepstijdingen.

werschav. *Aang.*
Zior, Price, Sunderl.
(vertr. 6 n. Hellevoet)
(N. N. W.)
voet *Aangek.*
Seine (st.), Havre
n Ruhlf, Koch, Riga
Larsen, Drammen
rmouth Castle,
Remond, Newc.
ganseit, Brandt,
New York
eden namiddag met
stentie en de sleepot *Zuidholland* van
plaat op de Kanaalven gebragt.)
cca, Fritzer,
Gothenburg
Vertrokken.
a, Stafford,
Brouwershaven
Zeilklaar.
olk Lass, Besford,
Londen
, Gennaro, Newc.
Niemann, Oostzee
Adolph, Jork, d.°
Vietschow, Korff, d.°
sine, Berg, dito
Maasstroom (st.) is
zee gestoomd.
Maassluis, Post, n.
nos-Ayres, is op de
de teruggekomen.
(N. — N. W.)

Aangek.
Cologne (st.), Londen
ord (st.), dito
(st.), Hull
Castor (s), Hartlep.

Vertrokken.
Rainbow (st.), Londen
(N. t. W.—N.N.W.)

Maassluis (N.N.W.)
6 julij Niets gepasseerd.

Amsterdam *Vertr.*
6 julij *Willem III* (st.), Swart, Marseille
Ondine (st.), Bordeaux

Texel *Aangek.*
4 julij *Luisito*, de Cartaza, Sagua la Grande (l. v. Queenstown)
Schuringa, Engelsman, New-York
Pulla, Newton, Sunderl. (l. v. Lowestoffe)
Min. Thorbecke (s), Hull
5 *Twee Broeders*, van Kempema, Londen
Lion (st.), dito
Emerald, Toms, Liverp.
Economy, Baxter, Shields
Shincliffe, Copperthwaite, Sunderland
Crocus, Richard, dito
Fox, King, Yarmouth
Palemon, Sunde, Frederikstad
Freya, Gjersöe, dito
Friheden, Christophersen, Drammen
Providentia Arend, Agerup, dito
(N.N.W.—N.W.)

Vlie *Aangekomen*
3 julij *Lamchina*, Koops, St. Petersburg
Vliedorp, Enninga, dito
Elisabeth Marie, Mollestad, Wyburg
7 *Södsk.*, Hansen, Nerva
Hermann Heinrich, Lindeboom, Riga
Betje Pronk, Vos, Koningsbergen
Catharina Elisabeth, Pot, Arendal
Onderneming, Kooima, d.°
Vertrokken.
3 *de Tijd*, Steeksma, Newc.

Zoltkamp *Aangek.*
4 julij *Hensina*, Meeter, Memel
Wilhelm, Michaels, Koningsbergen

Vlissingen *Aangek.*
5 julij *Exodus*, Williams, Callao

—o—

Buenos-Ayres *In lad.*
28 mei *Ommelanden*, Wieringa, Antw.
Anne Willem, Bakker, Kanaal

Monte-Video *Aang.*
12 mei *Sappemeer*, v. d. Veen, Clyde
Vertrokken.
Johanna Louise, Barelds, Antwerpen
In lading.
Zeebloem, Bakker, dito

Napels *Aangekomen*
26 junij *Cornelia*, Oltmans, Amsterdam

Liverpool *Vertr.*
3 julij *Temperance*, Daniel, Zierikzee
In lading.
Sophia, Kroon, Nerva
Spes Nostra, Beukema, Laguayra en Porto Cab.

Troon *Aangekomen*
4 julij *Epimachus*, de Boer, Londonderry

Falmouth *Vertr.*
4 julij *Mercurius*, Suhr, (v. Iquique) Amst.
Aangekomen
4 *Wilhelmina & Henriëtte*, de Boer, Monte-Vid.

Bij **Goudstaart** *Aang.*
3 julij *Nederwaard*, Kwakkelstein, Rott. n. Cardiff

Douvres *Gepass.*
4 julij *Doelwijk*, v. d. Putte, Rott. n. Batavia
Johanna & Geertruida, Flens, dito n. dito

Londen *Aangek.*
5 julij *Hoop*, Jonkhoff, Pernau
Elve (st.), Hamburg
In lading.
Frouke Denekamp, Heins, Koningsb.
Uitgeklaard.
Harmonie, Boer, St. Pet.
Geziena, Blouw, Dantzig

Harwich *Aangek.*
4 julij *Eva Hendrika*, v. Dijk, Londen

Ipswich *Aangekomen*
4 julij *Eagle*, Garwood, Rott.

Hull *Aangekomen*
4 julij *Maria*, Voordewind, Stralsund

Sunderland *Vertr.*
3 julij *Helena*, de Jonge, Dantzig
4 *Vriendschap*, v. d. Veen, Venetië

Newcastle *Uitgekl.*
4 julij *Ida Hillechina*, Meiborg, Groningen
In lading.
Alphard, Puister, Sevilla

Arbroath *Aangek.*
4 julij *Hendrik*, Burghout, Nerva

Aberdeen *Vertr.*
2 julij *Hendrik Ubbo*, Norman, Amst.

Lerwick *Vertr.*
24 junij *Hervatting*, Visser, haringvangst
op Hoop v. Zegen, Punt, d.°
25 *Enkhuizens Hoop*, de Goot, dito

Altona *Aangekomen*
5 julij *Augusta*, Babott, Soerabaija

Harburg *Aangek.*
2 julij *Anna Hendrika*, Dallinga, Amst.

Bremerhaven *Aang.*
4 julij *Zwei Gebrüder*, Ulrichs, Amsterdam

Travemunde *Vertr.*
3 julij *Vrouw Alida*, v. d. Werff, Dantzig

Stettin *Aangekomen*
3 julij *Dirkje*, Poort, Amst.

Dantzig *Aangekomen*
3 julij *Helena*, v. d. Wal, Harlingen
Jonge Pieter, Colle, Kampen
Marianne, Vlas, Bremen
Anna, Veldkamp, Ipswich

Pillau *Aangekomen*
2 julij *Elisab. Gravelaar*, Kok, Newport
Vertrokken.
2 *Medea* (st.), Amst.

Kroonstad *Aangek.*
28 jun. *Jonker v. Slochteren*, Prak, Amsterdam

Wyburg *Vertr.*
21 jun. *Maria*, Visser, Amst.

Elseneur *Aangek.*
3 julij *Johannes*, Heinrich, Riga n. Rotterdam
Catharina, Rozema, Bergen n. Nerva
Berendina, Bosinga, Alloa n. Wismar
Elsina Geertr., Mulder, Liverpool n. Nerva
Gepasseerd.
Hendrika Hillechina, Kuiper, Grimsby n. Nerva

—o—

Amsterdam 5 julij. Aangaande de Ned. kof *Berendina Huges*, kapit. Bekkering, den 3 april van Pillau naar Antwerpen vertrokken, heeft men sedert niets vernomen.

—o—

5 julij. De wind te **Falmouth** O. en te **Deal** N. N. O.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
5 julij *Presto*, Cremer, Boston
Jeune Félix, Leberre, Santander
Oceaan, v. Duffelen, Newcastle
Tromp & de Ruiter, Tromp, Heppens

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 7 julij: 1ste getijde 5 ure 52 min.; 2de get. 6 ure 16 min.

Arnhem. Waterhoogte 5 julij 2.30 el.

Keulen. Rijnhoogte 5 julij 10 v. 6 d. Rijnl.

Aangekomen 5 julij: H. Kamps met 3278 ctr. van Amsterdam, en G. Könen met 6661 ctr. v. Rotterdam.

VERGELIJKENDE OPGAVE DER SCHEPEN, waarvoor in de eerste zes maanden van 1859 en 1860 voor de eerste maal Nederlandsche Zeebrieven zijn uitgereikt.

1859.

SOORT der SCHEPEN.	Binnen 's lands gebouwd.		Buiten 's lands gebouwd.		Totaal.	
	Schep.	Lasten	Schep.	Lasten	Schep.	Lasten
Fregatten..	2	808	„	„	2	808
Barken....	6	1744	„	„	6	1744
Brikken ...	6	595	1	102	7	697
Schoeners..	14	1244	3	178	17	1412
Brigantijn..	1	98	„	„	1	98
Galjoten...	18	1142	1	40	19	1182
Koffen.....	3	117	„	„	3	117
Tjalken....	3	101	„	„	3	101
Smakken...	1	31	„	„	1	31
Totaal...	54	5870	5	320	59	6190

1860.

SOORT der SCHEPEN.	Binnen 's lands Schep.	Binnen 's lands Lasten	Buiten 's lands Schep.	Buiten 's lands Lasten	Totaal Schep.	Totaal Lasten
Fregatten..	2	780	„	„	2	780
Barken....	1	39	1	119	2	514
Brikken ...	5	484	1	85	6	569
Schoeners..	15	1251	2	105	17	1356
Galjoten..	20	1308	„	„	20	1308
Koffen.....	4	192	1	82	5	274
Tjalken....	9	294	„	„	9	294
Bunschepen	1	9	„	„	1	9
Stoomb....	„	„	3	294	3	294
Totaal...	57	4713	8	685	65	5398

Door de Koninklijk Pruissische Regering is aan de zeevarenden bekend gemaakt dat, wegens noodzakelijke herstelling van den lichttoren te **Arcona** op het eiland Rugen en eene gelijktijdige verandering van den lichttoestel, dit vuur van 20 julij tot 15 augustus aanstaande niet zal branden. In plaats daarvan zullen echter bij zonsondergang op den lichttoren twee seinlantarens naar de wijze van Fresnel ontstoken en tot zonsopgang brandende gehouden worden, wier licht op een afstand van 5 zeemijlen of 1¼ Duitsche mijl zigtbaar zal zijn.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 6 Julij.	2 maanden.	Kort.
Londen..	11.65	11.72½
d.° 3/m.	11.61¼	—
Parijs ..	55⅝	55⅞
d.° 3/m.	55¾	—
Bordeaux.	55⅝	55⅝
Genua..	45¾	—
Livorno..	38¼	—
Napels ..	75½	—
Petersb. .	170	—
Hamburg.	35⅛	35 5/16
d.° 3/m.	35 1/16	—
Antwerp .	—	1¼
	6 weken.	Kort.
Frankfort	99 13/16	—
Augsburg	99⅝	—
Weenen..	88	—
Triest..	87⅛	—

Disconto 3 en 3¼ pc.

AMSTERDAM 6 Julij.	2 maanden		zigt.	
Londen..	11.62½	g	11.70	g
Parijs..	55 9/16	g	55⅞	p
Bordeaux.	55¼	g	—	g
d.° ½ m.	55½	g	—	g
Genua..	46 1/16	g	—	g
Livorno..	38½	g	—	g
Napels..	75¼	g	—	g
Hamburg.	35 1/16	g	35¼	g
	3 maanden.		Zigt.	
Madrid..	240	g	—	g
Cadix..	241	g	—	g
Sevilla..	237	g	—	g
Bilbao..	238	g	—	g
Lissabon.	40½	g	—	g
Porto..	41	g	—	g
Petersb..	170	g	—	g
	6 weken.		Zigt	
Weenen..	90½	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	g
Rotterdam ⅛.				

Beursberigten.

ROTTERDAM 6 Julij.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld 2½ pCt.	64⅛		
"	dito dito 4	98 1/16		
"	Amort. Syndic. 3½	94¼		
Spanje	Oblig. 3, nu 1½	39⅛		
"	Binnenl. a 5 m. 3	48½	48⅞	48⅞
"	Certif. Coupons	4⅝	4¾	4¾
Portugal	Obl. Lond. 1853 3	44¼		
"	Obl. 1856 7/9 3	42½	42⅝	42⅝
Rusland	Obl. bij Hope 4½	89½	B. S.	
"	bij Stiegl. 1855 5	98⅛		
"	Spoorw. Aand. 5	218½	218¾	218¾
Pruissen	Aand. 1854 5	206		
"	Obl. 5	102⅛		
Oostenr.	Oblig. Metall. 5	51⅛	51 1/16	51 1/16
"	dito Nat. Met. 5	58⅞	58 11/16	58 11/16
Venez.	Obligatien 1½	11½		
Grenada	Uitgestelde			

De beurs kenmerkte zich heden door eene zeer vaste stemming, en was vooral de handel in Spaansche, Portugesche en Russische fondsen tot vooruitgaande prijzen levendig te noemen.

Het Comité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie ure*: Nederlanden, Werkelijke Schuld, 4 pc., 98 1/16. Spanje, Certificaten-Coupons, 4⅝, 41⅝. Rusland, Obligatien bij Hope en Co., 1860 B. S., 4½ pc., 89⅝; dito dito contant, 4½ pc., 89⅜. Oostenrijk, Oude Metaliek, 5 pc., 52, 52⅛, 52; dito Nationale, 5 pc., 58⅝, 58 11/16, 58⅝.

AMSTERDAM 6 Julij.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld 2½ pCt.	64	64⅛	64
"	dito dito 3	76⅛	76⅝	
"	dito dito 4	98⅛	98¾	98⅝
"	Amort. Synd. 3½	94		
"	Handl. Maats. 4½	134⅝	135	135
"	O. I. Leening 4			
"	Holl. Spp. 4½			
"	Rijn-Spoorw. 4½			
"	Mij. v. Weld. 4			
Belgie	Oblig. Rothsch. 2½	51⅝		
Frankrijk	Certificaten 3			
Spanje	Buitenlands 1½	39⅝	40	39 11/16
"	dito 3	48½	48¾	48⅝
"	Binn. a f 6000 3	48⅝	46⅝	48⅜
"	Amort. Schuld	20	20¾	20⅝
"	Bestl v. Coup.			
Portugal	Obligatien 3 pCt.	44⅞	44⅝	44⅝
"	dito 1856/59 3	42⅜	42⅜	42⅝
"	dito Uitgest.			
Rusland	Obl. Hope & C. 5	102¼	102¼	102¼
"	dito 1828/29 5	100⅜	100¾	100¾
"	Cert. 1831/33 5	85¾		
"	d.° 1840 4	80⅞	80½	
"	d.° Stiegl. 4	82		
"	d.° d.° Nieuwe 5	88¾		
"	d.° 1855 5	97⅞	98⅝	97⅞
"	d.° te Lond. 4½	90½		
"	d.° Ar. Aandg. 5			
"	Inschr. dito 6			
Polen	Aand. 1835			
"	Obligatien 4 pCt.	79⅞		
Pruissen	Obligatien 3½			
"	Aand. 3½			
Oostenr.	Obl. Goud 5			
"	d.° dito 4			
"	d.° Met. Oude 5	51⅞	52⅛	52 1/16
"	d.° N. te Ams. 5	74⅛		
"	d.° Nat. Met. 5	58⅞	59 1/16	59
"	d.° Metaliek 2½	28	28⅜	28 5/16
"	W. Ad. fl 250 4	222½	223	
Brazilië	1824, £ 100 5	96⅝		
Equador	£ 100 1			
Venez.	Obligatien 3	21½	22	
"	Uitgestelde 1½	11⅛	11⅛	
Grenada	Obligatien 4	13¾	13⅝	13⅝
"	Uitgestelde	4⅝		
Mexico	Obligatien 3	20⅞		
Illinois	7	85½	85⅝	85½

Rusland, Cert. Adm. te Hamb., 5 pc., 88⅞; te Londen, 1859, 3 pc., 62¼; dito Spoorweg Aand., volgef., 5 pc., 218⅝, 219½, 219⅝. Weener Bank-Actien *f* 780; dito Aand. 1860 *f* 445⅝. Fransch-Oostenr. Spw. Aand. bij Hope, 3 pc., *f* 123. Brazilie, 1843, £ 100, 5 pc., 96½; dito 1860, 4½ pc., 85⅝. Philad., bij Hope, Lr. A. *f* 97⅝. Galveston, 8 pc., 36, 40, 40. Louisiana, 6 pc., 101. Griekenl., 1825, 5 pc., 41⅝, 5.

Beleening 3, Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

In Holl. fondsen was weinig handel of variatie; van vreemde waren Russische en 6de serie meer aangeboden; de overige soorten zeer vast; Oostenrijksche, bij levendigen handel, wederom willig gestemd; Spaansche blijven in huisse, vooruitgaande beweging vervolgen; naar Venezuel. was eenige meerdere vraag.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 64. Spanje, 1¾ pc., 39⅝; dito Binnenl., 3 pc., 48⅛. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 52¼; dito Nat., 5 pc., 59.

LONDEN 5 Julij.

3 pc. Cons. cont.	a —	3 pc. Peru	69 a 70
id. id. op tijd.	93⅞ — 93¼	4½ pc. id. Urib.	82 z. coup.
5 pc. Oostenrijk	82 z. coup.	id. te New-York	78 — 80
d.° 1859	—	3 pc. Portugal	44¼ z. coup.
4½ pc. Belgie	95 — 97	5 pc. Rusland	107 — 109
5 pc. Braz. 1824	98 — 100	4½ pc. idem	94 z. coup.
id. 1829/39	—	3 pc. idem	63½ — 64
4½ pc. id. 1852	87 — 89	3 pc. Spanje	49 z. coup.
idem 1858	87 — 88	1½ pc. idem	39½ z. coup.
6 pc. Buen.-Ayr.	85 — 87	idem Amort.	19 — 20
6 pc. Chili	102 — 104	id. Cert. Coup.	4½ — 4¾
3 pc. idem	67 — 69	5 pc. Sardinie	81 — 83
5 pc. Denemark.	98 — 102	6 pc. Turkije	77½ — 78
3 pc. idem	82 — 84	idem Nieuwe	60¼ — 60½
3 pc. Holland	62 z. coup.	4 pc. id. idem	102¼ — 102½
2½ pc. idem	64 — 64½	3 pc. Venezuela	22 — 23
4 pc. Mexico	21 — 21½	idem Uitgest.	11 — 12
Equador	11⅛ — 12½	Wissel Amst. krt.	11.14½ a 15½
id. Land-warr.	—	idem 3 m.	11.16½ — 17
2½ pc. Grenada	14 — 15	idem Rott. 3 m.	11.16½ — 17
id. Uitgestelde	4 — 4½	idem Parijs kort	25.10 — 20
3 pc. Mexico	21 — 21½	idem 3 m.	25.35 — 40
4½ pc. Peru	92 — 93		

Binnenl. fondsen stil. In vreemde vrij veel handel, met neiging tot vooruitgang.

PARIJS 5 Julij.

Frankrijk 3 pc. a contant 68.80, 68.75, 68.95; dito op ultimo 68.70, 69, 68.95; dito 4½ pc. a contant 97, 97.25, 97.05; dito op ultimo 97.25; Bank-Actien 2820; Crediet Mobilier 680, 698.75. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw.-Aand. —. Napels 5 pc. —. Spanje 1¾ pc. 39⅝; dito buitenl. 3 pc. Oude 49⅞ en dito Nieuwe 49¾; dito binnenl. 3 pc. 49½; dito Passive 20. Oostenrijk 5 pc. 80.

Er heerscht heden eene willige stemming. De 3 pcts. Fransche fondsen sloten 30 centimes hooger dan gisteren.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 6 Julij.

Tabak. Heden werden verkocht 25, 25 en 20 vaten Maryland ex Dashaway en 28 v. dito ex Germania.

SCHIEDAM 6 Julij.

Moutwijn, per Ned. Vat zonder fust *f* 14 50.
Jenever, " " " " " - 20.—.
Amst. Proef " " " " " - 21.25.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel. . . . . *f* 0.80.

AMSTERDAM 6 Julij.

Suiker. Van ruwe werden alhier tot geheimen prijs afgedaan 1180 kr. Java n.° 17, per Diligentia, en te Rotterdam 357 kr. dito n.° 14, per Agatha Maria, 421 kr. dito n.° 10, per Dictator, 1337 kr. dito n.° 17, per Dorothea Henriëtte.

Tabak. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 25 v. Mary and per Dashaway.

Vetwaren. Levertraan bruine *f* 42, blanke *f* 44, bruin blanke *f* 40; Rondvisch per 50 Ned. ℔ *f* 13½.

Granen. Tarwe nagenoeg onveranderd: 129 ℔ bonte Poolsche *f* 352; 127 ℔ O. Eijerland. *f* 335 aan de Zaan; 130 ℔ b. Pools. *f* 360, *f* 365. Rogge flaauw: 126, 127 ℔ Pruiss. *f* 225, *f* 226; 116, 119, 120 ℔ Petersb. *f* 190, *f* 196, *f* 198; 117 ℔ dito *f* 190 bij partij; op levering in Julij *f* 186, *f* 185; Aug. *f* 190, *f* 189; Pruiss., Julij *f* 192, *f* 191. Gerst ruim prijshoudend: 117 ℔ Dantz. *f* 230; Fransche *f* 205 per 1950 kil. Haver zonder handel. Boekweit hooger: Rijn *f* 270 per 2100 kil.

Zaden enz. Koolzaad: op 9 v. Olie te leveren in Oct. £ 72½. Raapolie op 6/w. *f* 41; vlieg. *f* 39¾; 1 Sept. *f* 41⅝, *f* 41¼; 1 Oct. *f* 42, *f* 41⅞; 1 Nov. *f* 42¼; 1 Dec. *f* 42¾, *f* 42½; 1 Mei *f* 43¼. Lijnolie op 6/w. *f* 31¼; vlieg. *f* 30; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 31½. Hennepolie op 6/w. *f* 37¼. Raapkoeken per 1040 st. *f* 66 a *f* 72. Lijnkoeken per 104 st. *f* 11 a *f* 13½.

MIDDELBURG 5 Julij.

Granen enz. De aanvoer van heden was uiterst klein, zoowel uit onze naburige Eilanden als ook uit Walcheren. Gewone Zeeuwsche Tarwe zelfs niet mooi werd *f* 11 en nog mindere *f* 10.75 gekocht. Puike Nieuwe Walchersche Tarwe werd door de consumtie *f* 12.50, *f* 12.25 en *f* 12 de mud betaald, mindere soorten *f* 11.75, *f* 11.50; voor uitvoer is niets gedaan. Puike Zeeuwsche Rogge was niet ter veil, men zou daarvoor *f* 8.50 betaald hebben. Zeeuwsche Wintergerst *f* 6.50 a *f* 6.40, dito Zomer *f* 6.20 a *f* 6.40 naar deugd. Walchersche Witte Boonen waren gevraagd, doch niet ter veil, dito Bruine ook geheel opgeruimd. Walchersche Paardenboonen worden steeds op *f* 8 gehouden, weinig komen er meer voor. Zeeuwsche hield men op *f* 7.85 vast, dito Erwten niet geveild. Koolzaad bleef zonder handel, daar houders steeds op *f* 13.50 vast houden en niet minder willen afgeven. In de prijzen van de Olie geene verandering.

LONDEN 5 Julij.

Suiker. West-Ind. werd heden weinig aangeboden, en zijn daarvan 670 v. verkocht; 2000 b. Manilla bedongen 37/; 4000 b. dito 36/6 a 37/; 450 b. Madras 31/6 a 33/; 190 v. Cuba 38/9; 300 k. Havanna 47/; 350 b. Mauritius 44/6 a 46/, en eene lading van 890 k. Havanna n.° 9½ 26/. In veiling zijn verkocht 891 k. Havanna tot 44/ a 46/ voor n.° 12 a 14 en 512 v. Portorico tot 37/6 a 45/. Geraffineerd zeer vast met veel handel, bruine Lumps 52/. — Melassen vast. 150 pijpen Antigua bedongen 17/6. — Koffij. Plantation was stil en meestal 6 d. lager. Omzet 685 b. en v. tot 65/ a 71/. — Thee met goeden handel tot vorige prijzen. — Rijst stil. Omzet 2500 b. Bengaal tot 11/ a 11/3, 2000 b. Rangoon tot 9/4½ en eene lading van 500 ton Necransie tot 11/. — Katoen stil en zonder handel. — Salpeter stil. 280 b. Bengaal zijn verkocht tot 43/ en 1500 b. Bombay tot 34/6; Eng. geraffin. 41/6 a 42/. — Lijnzaad vast. Bombay 51/9; Calcutta 49/. — Hennep stil. 37 ton St. Petersb. bedongen £ 28.10/ a £ 29, en 14 ton Riga £ 31. — Metalen. Schotsch IJzer 51/. 100 ton Zink zijn afgedaan £ 20.5/. Tin vast; 250 blokken Straits bedongen 132/. — Oliën. Lijn- vast 28/7½ a 28/9, Hull 28/. Terpentijn- flaauw 34/. In veiling zijn verkocht 340 v. Cocos- tot 47/ voor Cochin, 46/ voor Ceylon en 291 v. Palm- tot 44/ a 45/3. — Talk flaauw 53/.

ANTWERPEN 5 Julij.

Koffij. Men meldt den verkoop van 200 b. Sint Domingo tot 40½ c. en 100 b. Braziel tot vaste prijzen. — Oliezaden. 1200 hect. Lijnzaad zijn op nieuw verkocht tot *f* 12½. — Van Rijst zijn 350 b. gepelde Java verkocht. — Van Suiker 100 k. Havana. — Terpentijnolie. Men meldt den verkoop van 100 vaatjes tot vorige prijzen.

HAVRE 3 Julij.

Katoen onveranderd. Omzet 1200 b. — Suiker gevraagd met vaste prijzen. 212 vaten Antilles bedongen fr. 47½, 647 vaten dito fr. 48 en 5350 b. Reunion fr. 52. — Van Huiden zijn verkocht 247 gedr. Buenos-Ayres tot fr. 152½, 126 gez. dito tot fr. 80, 400 gez. Rio-Janeiro tot fr. 66 en 400 gez. Fernambucq tot fr. 67½, en van Wol 171 b. la Plata.

HAMBURG 5 Julij.

Koffij stil, doch onveranderd. — Zink zonder omgang. — Raapolie in loco 26, per October 26.10. — Granen. Tarwe in loco vast, weinig aangeboden, doch ook slechts weinig kooplust; af buitenl. stil. Rogge in loco stil; af Koningsb. 80 ℔ per Sept./Oct. tot 75 a 76 rth. bco. aangeboden.

SANTOS 1 Junij.

Koffij. In het laatst der vorige maand hebben de berigten van Amerika en Europa veel invloed gehad en de prijzen 100 rs. doen rijzen; de markt is tot heden in dezelfde stemming gebleven; de aanvoeren waren niet groot, maar overtrof evenwel nog de verwachting, en het schijnt dat de voorraad in het binnenland bijna uitgeput is. De berigten over den nieuwen oogst zijn gunstig en zal waarschijnlijk 200/m. balen grooter zijn dan de nu afgeloopene. — Vrachten naar het Kanaal 30/ a 40/.

FERNAMBUCQ 14 Junij.

Suiker. Gedurende de laatste maand werden 17,927 b. aangevoerd, terwijl de omzet zeer klein is. Blanke soorten blijven gevraagd tot 200 rs. hoogere prijzen. De totale uitvoer bedraagt 44,432 vtjs., en 353,012 b. tegen 41,715 vtjs., en 640,770 b. in A.° p.°. De berigten en het weder zijn zeer gunstig voor den aanstaanden oogst. — Katoen. 1472 b. werden aangevoerd gedurende deze maand en de prijzen zijn een weinig gerezen; la noteert men 7300 a 7500 rs. — Huiden zonder handel, drooge gez. noteert men 280 rs. — Vrachten naar het Kanaal 25/ en 5 %. — Wisselkoers op Londen flaauw 25½ d.

BAHIA 12 Junij.

INVOEREN. Metalen. Staal zonder handel. — Boter. Eng. prijshoudend; Fransche verlaten. Voorraad in de eerste hand 1500 vtjs. — Zout vast 700 a 800 rs.

PRODUCTEN. Suiker. Het artikel is zeer flaauw daar voor Portugesche rekening niets meer gedaan wordt en men biedt Moscovados voor 2800 rs. en blanke soorten tot 3800 rs. te vergeefs aan. Blanke zouden waarschijnlijk 3600 a 3700 rs. en Moscov. 2600 a 2700 rs. bedingen; de oogst is geëindigd en de aanvoeren zijn zeer klein. De berigten omtrent den nieuwen oogst zijn over het algemeen zeer gunstig. — Koffij ontbreekt. Eenige kleine partijtjes nieuwe zijn reeds aan de markt gekomen en bedongen $ 5.900 a $ 6; de kwaliteit is zeer goed. — Katoen onveranderd $ 8 400 a $ 8 600. — Huiden lager en evenwel schaarsch. — Tabak. Al wat disponibel was en verwacht werd is opgeruimd tot 6.00 voor prima en 5200 voor secunda. — Vrachten naar Londen en Liverpool 20/ a 25/, naar het Kanaal 30/ a 40/. — Wisselkoers 25½ op Londen.

MONTE-VIDEO 30 Mei.

De *PRODUCTEN*-Markt is sedert ons laatste berigt weinig veranderd. De handel in Wol blijft stil en de resterende voorraad bestaat uit niets dan slechte kwaliteit. — Huiden. 4000 st. gez. Mataderos bedongen 76 rs; 6000 st. M.-V. 87 a 85 rs., en 5000 Eutrerios 90 rs.; gedr. omzet 4540 st. Mataderos tot 887 rs.; 4910 st. dito tot 87 a 88 rs.; 12,400 st. dito tot 80 a 82 rs.; 890 st. dito tot 757 rs.; 19,600 st. dito tot 80 a 85 rs.; 750 st. gedr. Paarden- bedongen 14 a 16 rs., en 5180 st. gez. dito 20½ a 21 rs. — Talk onveranderd 21 rs.; omzet 50 v. — Gedr. Vleesch. Omzet 15.800 qq. tot $ 4 a 4.2½. — Wisselkoers op Londen 42 d.

RIO-GRANDE 29 Mei.

Huiden. Sedert 1 Januarij zijn uitgevoerd 202,638 gez. en 88,784 gedr. naar Europa, 2395 st. gez. en 38,271 st. gedr. naar Amerika. De gedroogde blijft men bij kleine partijtjes aanvoeren en men noteert dezelve 416 a 426 rs, gezouten bedongen 220 a 230 rs., dito Paardenvellen zijn gezocht tot 300 rs. — Vrachten levendiger 42/6 a 50/ voor gez. Huiden. — Wisselkoers op Londen 25¾ d.

Advertentiën.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn...
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

OTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZATURDAG 7 JULIJ 1860, N°. 161.

TATEN-GENERAAL.

emorie van Beantwoording

r Regering op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nopens het Ontwerp van Wet tot aanleg van Spoorwegen voor rekening van den Staat.

1. De „aanleiding tot het indienen dezer wets-dragt is in niets anders te zoeken dan in de natuurlijke omstandigheden, welke in de Memorie Toelichting zijn aangeduid, terwijl blijkens het loopig Verslag door vele leden de juistheid van eschouwing der Regering dienaangaande is erkend. beide ondergeteekenden zijn geleid zoowel door n wensch om eindelijk te voorzien in eene reeds gevoelde behoefte, als door hunne gemoedelijke iging van de voorkeur, die het thans voor-gen stelsel van aanleg in alle opzigten verdient. Regering zal dan ook niet treden in eene dering der retrospective beschouwingen, waarmede paragraaph van het Voorloopig Verslag aan-t. De eenige vraag, waarop het aankomt en welker beantwoording alle persoonlijke beschouwin-vreemd behooren te blijven, is deze, of de gronden, op bij dit ontwerp het aanleggen der opgenoemde n voor rekening van den Staat wordt gehuldigd. zijn ja dan neen; en of de tijd kan geacht den gekomen te zijn, waarop men het consessie-el, dat tot zoo vele teleurstelling geleid heeft. ort te verlaten voor een nieuw stelsel, dat tot beoogde doel belooft te voeren.

arom zal zich de Regering niet verdiepen in beschouwing der verschillende vermoedens van ge leden, aan welker mededeeling een niet on-enlijk deel dezer paragraaf van het verslag is d. Zij is zich bewust, de behandeling van het grijk onderwerp, hetwelk het hier geldt, tot toe zorgvuldig gescheiden te hebben gehouden persoonlijke consideratien, en niet dienstbaar te ben gemaakt aan de inzigten of wenschen van gerlei Staatspartij, welke dan ook, waarop in verslag wordt gedoeld. Dien weg zal de Regering ven volgen. Het is haar met de overtuiging van bij uitnemendheid gewigtige en nationale dezer k te zeer ernst, dan dat zij die zaak zou willen arren met of ondergeschikt maken aan partij- en onsbeschouwingen.

het oog daarop kan het haar verwonderen bedroeven, dat sommige leden, die zich met beschouwingen wèl onledig hielden, „zich weinig gd gevoelden om ten gevalle van dit Bewind tegen de Staatsspoorwegen gekante overtuiging offer te brengen."

hoe verre het raadzaam, geoorloofd zelfs te achten m, ten gevalle van welk Bewind ook, eene over-ng ten offer te brengen, zal de Regering niet n. Zij bepaalt zich tot de opmerking, dat zij offer ten haren gevalle niet verlangt. Zij artijdige en ernstige beoordeeling der zaak. n van welwillendheid ten koste eener over-g.

haast zich dus om tot de behandeling der tweede raaph over te gaan, zonder zich daarvan door nbeschouwingen te laten afleiden.

Vooraf echter wenscht zij, immers ten deele, te oen aan het ten slotte dezer paragraaph te kennen even verlangen. Blijkens dat slot verlangt men volledig overzigt te hebben van al de aanvragen concessie van spoorweglijnen bij de Regering ont-gen, met opgave niet enkel van namen en lijnen, r ook van de hoofdvoorwaarden, onder bijvoeging het oordeel der Regering over elk aanbod.

De eerst ondergeteekende heeft zich afgevraagd van k tijdstip af men dat overzigt wenscht. Om in me mate aan het te kennen gegeven verlangen te doen, heeft hij doen nagaan welke aanvragen bij Departement van Binnenlandsche Zaken zijn in-komen van het oogenblik af dat de Koning bij de ening van de Zitting der Kamer van 1856—1857 voornemen uitspraak om van Staatswege de bij-dere spoorweg-ondernemingen, waar deze te kort teu schieten, te steunen.

Eene lijst dier aanvragen zal de Kamer nevens deze morie van Beantwoording vinden overgelegd. Het zoo niet alle — want welligt kan eene enkele breken, — zeker de voornaamste die voorhanden hetzij dat ze zijn afgewezen, hetzij onder be-king zijn aangehouden. Voor zoover er in die vragen van voorwaarden of bedingen sprake is. en die kortelijk nevens de namen der aanvragers van de lijnen vermeld. Van het uitspreken van oordeel over elke dier aanbiedingen, of liever de waarde van elke dier aanvragen, meenen de geteekenden zich te kunnen onthouden. Verre-het kleinste getal toch is slechts ontvangen na optreding van het tegenwoordig Kabinet, dat zich ddellijk na zijne optreding voor het stelsel van spoorwegen heeft verklaard, en begrepen heeft ontvangen aanvragen ter zijde te kunnen leggen dat de Kamer over de tegenwoordige wetsvoordragt, zooveel de daarbij voorgestelde lijnen betreft praak zal hebben gedaan.

2. Als algemeene aanmerking zet de Regering p, dat zij gereedelijk ter zijde kan laten de hillende beschouwingen omtrent de exploitatie spoorwegen, in het verslag medegedeeld. Reeds de eerste indiening van dit ontwerp lag het in doeling der Regering, omtrent de exploitatie s Lands niets te beslissen; de twijfel, die des-emin op dit punt blijkens het verslag aangaande bedoeling was gerezen, is thans door eene duidelijke paling geheel uit den weg geruimd.

e Commissie van Rapporteurs merkt op, dat, ten ge der door haar aangenomen orde in de mede-g der gedachtenwisseling, de argumenten der standers van Staatsbanen niet altijd weder be-woord geworden zijn. De Regering voegt daar hare zijde deze opmerking bij, dat dien ten ge dan ook deze onbeantwoord gebleven argu-ten hunne volle kracht behouden, even als de houwingen der Memorie van Toelichting, welke de zijde der tegenstanders onaangeroerd zijn en. Zij zal daarom, met verwijzing naar die menten thans ook alleen opnemen wat door de standers van het ontwerp in het midden is

verbazing waarmede velen dier tegenstanders den de bewering te hebben vernomen, dat het door de Regering aangeduide standpunt ook elders met goed gevolg zou zijn gekozen, schijnt moeijelijk te verklaren, wanneer men in het oog houdt dat dit standpunt, zij het ook later hier en daar verlaten, aanvankelijk vrij algemeen gekozen was, en dat de uitkomst daarvan in verscheidene Landen, onder anderen in België, waarover straks nader, voor Land en volk voordeelig is gebleken, terwijl men omtrent de gevolgen van het hier en daar verlaten van dien weg uit den aard der zaak nog minder oordeelen kan.

In België, zegt men, had men geene keus. De Regering meent de juistheid dezer bewering te mogen betwijfelen. In België is men niet tot huldiging van het stelsel der Staatsspoorwegen gekomen dan na zeer langdurig beraad, zoo van Regering als van Vertegenwoordiging. Het is bekend dat vóór dat aldaar van Regeringswege een ontwerp tot aanleg van Staatswege werd voorgedragen, twee aanvragen van concessie, waarbij van geene rentegarantie of subsidie sprake was (voor de lijnen Antwerpen-Diest-Luik en Antwerpen-Brussel). waren ingekomen; dat ten gevolge daarvan de wet van 19 julij 1832 op de concessien haar beslag kreeg en dat slechts de gebleken moeijelijkheid, zoo niet onmogelijkheid, om de noodige fondsen te verkrijgen, de uitvoering der concessien verhinderde. Het was onder die gegevens dat de Regering met haar ontwerp optrad, dat het door de Vertegenwoordiging ter toetse werd gebragt en dat eindelijk het beginsel der Staatsspoorwegen door de Kamer der Representanten werd omhelsd met 55 tegen 35, door den Senaat met 32 tegen 8 stemmen.

En wat is er nu van het verlaten van dit stelsel in België? Het geschiedde toen de groote lijnen reeds waren gelegd. Ook de kleinere, de verbindingslijnen te maken, had nimmer in de bedoeling der Belgische Regering gelegen, evenmin als het ligt in die van deze voorstellen.

Dat het beginsel van *aanleg* van Staatswege (van exploitatie is geene sprake) reeds in het afgetrokkene tegen gezonde begrippen van staathuishoudkunde zou aandruischen, kan de Regering in geenen deele toegeven. Worden alle groote wegen en verre de meeste vaarten, om van andere groote werken niet te spreken, in het Land niet door Staat gelegd, en is er ooit iemand geweest, die deze handelwijs op œconomische gronden bestreed?

Dat de Staat zich, wat de personen betreft, bij gelijke geschiktheid, bij voorkeur van Nederlandsche elementen zal bedienen, wordt gereedelijk door de Regering toegestemd. Minder juist schijnt de bewering, dat een genoegzaam aantal bekwame Nederlandsche technici ook buiten de thans in functie zijnde ambtenaren niet zou te vinden zijn. Het mag toch herinnerd worden dat de geheele aanleg over tien jaren zal zijn verdeeld, en dus eene geleidelijke verdeeling van den technischen arbeid over gelijk tijdsverloop met zich zal brengen.

De Regering vertrouwt *volkomen*, dat het geheele werk onder de leiding van eenige ingenieurs van den waterstaat *volkomen* slagen en beantwoorden zal aan hetgeen verwacht kan worden, nu zoo vele voorbeelden voorhanden zijn en eene zoo rijke ondervinding is opgedaan, waaraan men zich spiegelen kan.

Bovendien zal er dit voordeel aan verbonden zijn. dat het te ondernemen werk strekken zal ter ontwikkeling van den stand van burgerlijke ingenieurs en van technici in Nederland. Later zal dit van overwegenden invloed zijn op de nijverheid zelve, en veel kunnen bijdragen om de technische opvoeding, waaraan zoozeer behoefte bestaat, meer algemeen te verspreiden, daar hare waarde ook meer zal bekend zijn. Vele vooroordeelen, uit onkunde voortgesproten, zijn nog te vaak van schadelijken invloed, omdat de technische opvoeding en de daarmede in verband staande wetenschap niet genoegzaam worden aangekweekt.

Haalt men concessionarissen en met hen de vreemde aannemers in, dan brengen zij hunne ingenieurs, werkbazen en werklieden mede; zelfs de plans worden te Londen, Parijs of Brussel ontworpen; alles wat elders kan gemaakt worden wordt daar besteld en geleverd, al is de prijs soms iets hooger, en zoo doende blijft Nederland van een belangrijken prikkel ter ontwikkeling van eigen nijverheid verstoken. Zoo werd het grootendeels ondervonden bij de vreemde maatschappijen die hier te Lande hebben gewerkt.

Wat den waarborg betreft, dat de kosten van het werk de grenzen der vooraf gemaakte raming zoo nabij mogelijk zullen blijven, die waarborg bestaat bij de spoorwegen in gelijke mate als bij alle andere werken door den Staat uitgevoerd; buitendien, zonder medewerking en goedkeuring der Wetgevende Magt kan de Regering de grenzen van de eens vastgestelde uitgaaf niet overschrijden. Wanneer het geval ontstond, zou het uit den aard der zaak zelve voortvloeijen, en tegen de eventuële verhooging en daardoor mogelijke voortzetting van het werk geen overwegend bezwaar bestaan. Maar wat, indien hetzelfde bij eene particuliere maatschappij gebeurt? Dan zal die maatschappij tot allerlei bezwarende operatien, zoo als het uitgeven van obligatien enz., de toevlugt moeten nemen, of — en dit is het waarschijnlijkst — de Staat zal te hulp moeten komen.

Is — om op de argumenten van het verslag terug te komen — het besteden van tien millioen 's jaars gedurende tien jaren zulk eene ondenkbare zaak? In de jongst voorgedragen concessie was de duur van het werk tot zes jaren beperkt. Er werd dus in ieder jaar meer werk gevorderd. En indien men nu beweert, dat het den Staat onmogelijk zou zijn, in tien jaren tijds de wegen te leggen, hoe heeft men dan tevens de overtuiging kunnen voeden dat het aan bijzondere maatschappijen zou hebben kunnen gelukken binnen zes jaren datzelfde werk te verrigten? Het is waar, gelijk in het verslag wordt opgemerkt, die concessie gaf den Staat dwangmiddelen in de hand. Het gewigt dier dwangmiddelen wordt echter zeer zeker overdreven wanneer men meent dat zij een in alle deelen onberispelijken gang van zaken waarborgen. Tegenover die dwangmiddelen kan bij vergelijking de schaal geacht worden over te hellen ten gunste van den morelen invloed van de Wetgevende Magt en van het publiek, waaraan geene Regering zich ligtelijk zal kunnen onttrekken.

Men vreest, dat de aandrang tot het allengs en bovenmate uitbreiden van het thans voorgestelde spoorwegnet onweêrstaanbaar zal blijken te zijn, vooral ook omdat de Staat bij eigen aanleg uit het geld van allen put, en allen dus gelijke regten schijnen te kunnen doen gelden.

De Regering mag vragen, of dan, wanneer er sprake is van ondersteuning van particulieren door subsidie of rentegarantie, de Staat niet uit het geld van allen put? De gevallen staan volkomen gelijk. Maar bovendien, de Regering deelt in die vrees voor onweerstaanbaren aandrang niet. Vooreerst zal het wel geen vernieuwde herinnering behoeven, dat de Staat dan toch nimmer tot uitbreiding kan overgaan zonder medewerking van den wetgever. En wat ten andere het voorbeeld van België betreft, waarop men zich inzonderheid beroept, dat voorbeeld schijnt niet gelukkig gekozen. Men behoort toch in het oog te houden dat volgens het thans voorgedragen ontwerp al dadelijk over het geheele zamenstel van het spoorwegnet zal worden beslist, zoodat de strijd der localiteiten, zoo die al gevoerd moet worden, zich uit den aard der zaak zou bepalen tot de behandeling van deze wet. In België was dit anders. Men ving aan slechts met *ééne* lijn, moest daarbij eene andere voegen en zoo vervolgens. Dat bij de keuze van elke nieuw aan te leggen lijn de strijd op nieuw aanwakkerde, is niet onverklaarbaar.

Het gevoelen van sommige tegenstanders, aan het slot der tweede paragraaph uitgesproken, is door de Regering met bevreemding vernomen. Zij kan, noch wil haar leedwezen ontveinzen over het losweg werpen van zoodanige blaam op een aantal ambtenaren van den Staat. Zij zal zich van eene qualificatie van dergelijke argumenten zorgvuldig onthouden en onderwerpt slechts de volgende vragen aan het oordeel der Tweede Kamer van de Staten-Generaal: Vooreerst is 's Lands raadzaal de plaats om — gesteld zelfs dat voor een aantal jaren een of twee ambtenaren zich aan misbruiken hadden schuldig gemaakt — op een dergelijk, Gode zij dank! zeldzaam voorbeeld te wijzen ten gunste van een eenmaal opgevat en door niets geregtvaardigd denkbeeld; en om zoo doende eene poging aan te wenden om bij de Natie in minachting te brengen een korps ambtenaren, dat geacht moet worden te bevatten de bloem der kennis in een zoo gewigtig, voor ons Land onmisbaar technisch vak? Ten tweede: is het logisch geredeneerd, uit enkele voorbeelden van vreemde Staten en uit een op zich zelf staand in Nederland voorgevallen feit, zoo dit al aanwezig is, tot eene waardering van het peil der algemeene moraliteit van Nederlandsche ambtenaren te besluiten? Eindelijk vraagt men, of het gevaar, welks bestaan echter door de Regering niet mag worden erkend, niet veel grooter is bij aanneming van het stelsel van concessien met subsidie, zoowel als bij het verleenen dier concessien.

Het komt der Regering voor dat het geheele betoog der tegenstanders van het voorgedragen ontwerp hoofdzakelijk berust op onverdiende miskenning van de kunde zoowel als van de moraliteit der Nederlandsche ambtenaren.

Dit beginsel is in hooge mate vernederend voor een aantal verdienstelijke mannen, het is daarenboven onjuist en in strijd met de ervaring, door Regering en Vertegenwoordiging beiden gedurende een aantal jaren verkregen.

Waarom zou de Staat duurder werken, daar toch de prijzen der materialen natuurlijk dezelfde en algemeen bekend zijn? Waarom zou de Staat duurder werken, die *één* korps ingenieurs, *één* hoofdbestuur, *ééne* administratie voor zijne spoorwegen heeft, terwijl elke maatschappij dat alles afzonderlijk moet hebben? Waarom eindelijk zou de Staat duurder werken, terwijl de ondernemer, die met hem contracteert, met zekerheid weet *dat* hij zijn geld zal ontvangen en *wanneer* hij het zal ontvangen, en daarentegen het crediet der maatschappijen geacht kan worden de vergelijking met het Staatscrediet in geenerlei opzigt te kunnen doorstaan?

Aan deze laatste opmerking sluit zich eene andere aan. Vele maatschappijen betalen een aanzienlijk deel der kosten in actien; de aannemer wordt speculant; hij loopt twee kansen, en de tweede kans laat hem niet toe, zijne kosten met zooveel juistheid en zekerheid te berekenen als wanneer hij zuiver aannemer gebleven ware. Zullen zoodanige maatschappijen nu kunnen beweren, dat zij haren weg niet te duur hebben betaald?

De slotsom, waartoe de Regering komt, is deze: de Staat betaalt het werk althans niet duurder dan eene maatschappij: en voor het verkrijgen der noodige fondsen is hij door zijn crediet, door de inrigting van zijn beheer en contrôle in veel gunstiger toestand geplaatst dan bijzondere personen.

§ 4. Hier treedt de Regering in eene beschouwing over de aanlegkosten der Staatsspoorwegen met die der particuliere spoorwegen vergeleken, waarvan de slotsom is:

Bij de uitvoering van Staatsspoorwegen in Nederland, zoo als die bij de wetsvoordragt wordt bedoeld, heeft men, wanneer daarbij met behoedzaamheid te werk wordt gegaan, gelijk in de Memorie van Toelichting reeds werd gezegd, geene schadelijke opvoering van prijzen te vreezen.

Maar al stelde men, dat het geheele net in 7 a 8 jaren kon worden afgewerkt, dan nog zou het nadeel niet in die mate worden ondervonden als bij eene oppervlakkige beschouwing kan gevreesd worden.

In de gestelde som van 100 millioen toch zijn begrepen de onteigeningen, het hout en ijzer, dat uit het buitenland moet worden aangevoerd, hetgeen ook vermoedelijk met een groot deel van het materieel voor het vervoer het geval zal zijn; en daarenboven eene aanzienlijke som voor onvoorziene uitgaven. Trekt men al die sommen te zamen en voegt men daarbij de winst der aannemers, dan komt men tot de slotsom dat naauwelijks een derde of ongeveer 33 millioen in het aangegeven tijdvak aan arbeidsloon in Nederland zal verwerkt worden; en al komen daar nog bij de kosten voor de verbetering der waterwegen, dan meent men dat door eene behoorlijke verdeeling en verspreiding van het te verrigten werk aan het aangewezen bezwaar zal kunnen worden te gemoet gekomen.

En wat den prijs van het voorname materieel, hout en ijzer, betreft, mag men gerust stellen, dat de aanleg van de Nederlandsche spoorwegen op de buitenlandsche markt van geen invloed kan zijn; daarbij komt nog dat de prijs van het ijzer thans zoo bijzonder laag is, dat hij zeer aanzienlijk kan rijzen eer hij de hoogte bereikt, waarop bij de raming der Regering wordt gerekend.

§ 5. De vraag is gerezen: op welk punt zal met het te ondernemen werk een aanvang worden gemaakt? De wet, zegt men, laat daaromtrent geheel in 't onzekere en ook de Memorie van Toelichting geeft geen het minste licht. Van daar verschillende bedenkingen, waartoe het ter sprake brengen dier vraag heeft geleid.

De Regering heeft het gewigt dier bedenkingen ingezien en is door wijziging der wetsvoordragt daaraan te gemoet gekomen; een daartoe strekkend nieuw artikel is in de conceptwet opgenomen. Blijkens hetzelve zal op acht punten te gelijk met de werken worden begonnen.

Men heeft gemeend, de uitvoering van zulk een uitgestrekt werk, hetwelk men in weinige jaren wenscht tot stand te brengen, over vele van de verschillende provincien te moeten verdeelen, vooral ook om te groote ophooping van arbeiders voor te komen. Zes der gekozen punten van aanvang zijn zoodanig bepaald, dat dadelijk na de voltooijing van een deel van iederen weg de exploitatie daarvan kan aanvangen. in verband met die van de spoorwegonderneming waaraan dat deel aansluit. Twee uitzonderingen worden hierop gemaakt: aan het Nieuwe Diep en te Harlingen.

In het belang van 's Rijks defensie wil men de lijn tusschen Alkmaar en de haven van het Nieuwe Diep zoo spoedig doenlijk in gereedheid brengen en tevens de verbinding met Amsterdam bevorderen.

Te Harlingen meent men de Noorderlijn dadelijk in behandeling te moeten nemen, dewijl die verbindingslijn met Hannover in vele opzigten als eene op zich zelve staande lijn kan beschouwd worden, en bovendien gedeelten, als van Harlingen tot Leeuwarden en tot Groningen, zeer vatbaar zijn voor afzonderlijke exploitatie. De haven van Harlingen is voornamelijk eene uitvoerhaven, die meer gewigt zal krijgen naar mate zij beter met het binnenland verbonden wordt.

De Regering meent dat op de aangegeven wijze zooveel doenlijk het voordeel kan genoten worden der particuliere exploitatie, waarop in de Memorie van Toelichting werd gewezen.

De Regering beaamt overigens het gevoelen, in deze zinsnede van het verslag uitgedrukt, dat het onraadzaam is, het werk aan de zijde van de grenzen te beginnen zoolang men niet met zekerheid weet wanneer en hoe de aansluiting met het buitenland zal tot stand kunnen komen.

Het denkbeeld, om eerst het geheel te onteigenen en dan te werken, is, zoo men een spoedigen aanleg beoogt, gelijk hier het geval is, niet voor praktische uitvoering vatbaar. Dit wordt te regt door hen die dit denkbeeld bestreden in het verslag opgemerkt.

§ 6. Nadat de Regering in eene becijfering is getreden ten betooge dat er genoeg werkvolk zal zijn te vinden om de wegen aan te leggen, zegt zij het volgende: Omtrent de verdeeling der kosten over een tiental jaren en het geldelijk bezwaar dat daaruit volgens het Voorloopig Verslag ontstaan kan zij geantwoord, dat, zoo dit bezwaar al bestaan kan bij eene Rijks-onderneming en bij een zoo goed gevestigd Staatscrediet als dat van Nederland, dit bezwaar, blijkens de verkregen ondervinding, nog veel zwaarder zou wegen bij den aanleg door Maatschappijen. De financiers toch, die bij soortgelijke ondernemingen zooveel invloed uitoefenen, vindt men niet genegen geld te verstrekken, als geldcrisis, oorlog of eenige andere oorzaak hen in de gelegenheid stelt elders hoogere renten van hunne kapitalen te erlangen: de geschiedenis van vele spoorwegen, ook in ons Land, leert het. Voornamelijk ligt in dit bezwaar de reden, dat zoo vele spoorwegen, door Maatschappijen ondernomen, gedurende vele jaren in constructie bleven of in het geheel niet werden gemaakt.

Men wenscht verder te weten, of al de werken en leveringen in het openbaar zullen worden uitbesteed. Hierop wordt geantwoord, dat dit het stellige voornemen der Regering is. De goede uitkomsten, die door eene strenge toepassing van deze werkwijze bij den aanleg van den spoorweg tusschen Amsterdam en Arnhem werden verkregen, geven genoegzaam vertrouwen in dat stelsel, om naar geen ander om te zien.

Wat betreft den ter sprake gebragten vrijdom van inkomende regten, zal het bij de Regering een punt van nadere overweging uitmaken in hoe verre in het algemeen belang raadzaam kan zijn, aan den ontvangen wenk gevolg te geven.

Bij de Regering bestaat hoegenaamd geene neiging om tot de aanbesteding of uitgifte van zoogenaamde forfaits over te gaan. Zij moet evenwel bekennen niet in te zien waarom, bij het misbruik dat daarvan kan worden gemaakt, het nog veiliger zoude zijn, het forfait toe te laten waar de aanleg aan concessionarissen wordt toevertrouwd, dan waar die van Staatswege plaats vindt.

§ 8. Het blijkt niet waarop de meening rust dat de begrooting van kosten, bij de wetsvoordragt gevoegd, losweg zou zijn opgemaakt; en waarom die mindere waarde zou hebben dan die welke door het vorig Kabinet werd aangeboden.

Indien men er op gelieft te letten dat een groot deel der vroeger voorgestelde lijnen geene verandering heeft ondergaan; dat voor die lijnen de vorige ramingen zijn behouden, behoudens de verminderingen die er in gebragt zijn geworden ten gevolge van het vervallen der kosten op de geldleening voor de makelaars enz., — dan ziet men niet in dat er voor het beweren, dat aan de tegenwoordige ramingen weinig zorg zoude zijn besteed, eenige grond bestaat. Dat deze stukken geene verdere wijziging hebben ondergaan, na de vele aanmerkingen die daaromtrent zijn gemaakt, levert het bewijs van het vertrouwen der Regering in de deugdelijkheid van het onderzoek waarop die ramingen zijn gebouwd. Die welke voor de nieuw voorgestelde lijnen zijn opgemaakt zijn van dezelfde hand afkomstig en mogen op gelijk vertrouwen aanspraak maken.

Ontkend kan intusschen niet worden dat eene volkomen juiste raming van kosten niet altijd mogelijk is wanneer men in groote rivieren moet bouwen, waar men aan zoo vele wisselvalligheden is blootgesteld als te Rotterdam en Dordrecht het geval kan zijn, of wanneer men een materieel gebruikt dat aan zulke groote en soms plotselinge rijzing of daling onderhevig is, als met het ijzer het geval is. De prijzen en het gewigt van het ijzer en van de geheele begrooting zijn evenwel zoo hoog genomen, dat, zoo de bouw der pijlers onverhoopt mogt tegenvallen, dit vermoedelijk wel zal worden opgewogen door besparing in den bovenbouw. In den laatsten tijd toch heeft men in het algemeen vollediger kennis van den bouw van groote ijzeren bruggen opgedaan, waarvan mindere zware zamenstelling dan vroeger het gevolg is.

Geen vrees behoeft intusschen te bestaan dat de raming met 20 a 30 ten honderd zal worden overtroffen. Op eventualiteiten is men bedacht geweest; men heeft daarvoor tien ten honderd uitgetrokken, zoo als dit reeds bij de Memorie van Toelichting werd vermeld.

Ook is hier eene vergelijking met de Belgische Staatsspoorwegen geheel onjuist. Die banen toch zijn gebouwd toen men nog op verre na niet de hedendaagsche kennis en ondervinding bezat, terwijl men bovendien daar met rotsen en bergen te doen had, die men in Nederland niet vindt.

§ 9. De opgave omtrent het overschot op de dienst van 1860 is volkomen juist; maar hij, die daaruit heeft geredeneerd om te betoogen dat bij onzen tegenwoordigen finantiëlen toestand het jaarlijksch overschot, bij het behoud eener amortisatie ten bedrage van *f* 1.000.000, niet op *f* 17.000.000 zou kunnen worden berekend, heeft voorbijgezien, dat onder de *f* 79 815,000 uitgaven voor 1860 eene som van *f* 6,500 000 voor *buitengewone* amortisatie van schuld is begrepen. Wanneer men bij het overschot op de dienst van 1860, ad *f* 10.865.000, voegt *f* 6,500 000, dan verkrijgt men eene som van *f* 17,365,000, en dus nog grooter overschot dan in de Memorie van Toelichting is opgegeven.

De cijfers moeten dus alzoo gesteld worden:

te verwachten overschot op de dienst van 1859, om van 1858 te zwijgen...	*f* 1,500,000
berekend overschot op de dienst van 1860 *f* 10,865.000; dit te vermeerderen met reeds bekende besparing van rente ad *f* 400,000 en met verdere gewone besparingen op de begrooting, te stellen ten minste op *f* 600,000	- 11,865,000
overschot op de dienst van 1861 . .	- 17.000.000
	f 30,365,000
te verminderen met hetgeen men in 1861 meent te moeten voorbehouden voor de gedurende acht jaren te doene uitgaaf voor de gemeenschap onzer handelssteden met de zee	- 3 000 000
	f 27.365.000

Het laat zich aanzien dat de *f* 500.000 over 1860, ten behoeve van het Departement van Oorlog aangevraagd, ruim gedekt zullen worden uit de meerdere

opbrengst der belastingen.

Men heeft dus in de Memorie van Toelichting, ook dan wanneer de wet op de emancipatie der slaven gelijk die is voorgesteld zal zijn aangenomen, en de volle som, daarvoor benoodigd, op het jaar 1861 gebragt moest worden, naar waarheid kunnen stellen dat men mogt aannemen, dat er zelfs reeds in dat jaar ƒ 10.000 000 voor spoorwegen zouden kunnen worden uitgegeven. Het blijkt, dat men niet ƒ 10.000 000, maar ƒ 11.000,000 zou overhouden.

Zoo men echter de volle som voor de emancipatie der slaven benoodigd op het jaar 1861 bragt, zou daarvan dit het gevolg zijn, dat men in de volgende jaren ten minste ƒ 14,000 000 jaarlijks aan de spoorwegen zou kunnen besteden.

Intusschen zal, ook na de aanneming der emancipatiewet, waarschijnlijk de volle som, daarvoor benoodigd, niet op 1861 behoeven te worden gebragt; zoo men daarvoor ƒ 11.000,000 stelt, en ruim ƒ 5,400 000 op 1862 brengt, zal men veilig kunnen aannemen, dat men over 1861 eene uitgaaf voor spoorwegen van ƒ 16 à ƒ 17,000 000 en over 1862 eene van ƒ 10,000 000 en voor de volgende jaren eene som van ƒ 15,000 000 zal kunnen doen.

Immers reeds voor het jaar 1861 zal op het hoofdstuk IX *A* voor renten ten minste ƒ 650 000 minder gebragt kunnen worden, zoodat men, daarbij voegende hetgeen jaarlijks op de verschillende hoofdstukken der begrooting onuitgegeven blijft, durft stellen dat men het jaarlijksche overschot — de stand der zaken overigens dezelfde blijvende — op ongeveer ƒ 1,000 000 meer dan de in de memorie van toelichting berekende som van ƒ 17.000 000 kan aannemen.

Men zal bij de beschouwing dezer cijfers niet onopgemerkt laten, dat daarbij buiten aanmerking is gebleven de jaarlijks vermeerderende opbrengst der belastingen, waarop bij vroegere gelegenheden gewezen werd. Intusschen zou men daarop thans de oplettendheid der Tweede Kamer wel hebben mogen vestigen, daar in de eerste vijf maanden van dit jaar de opbrengst der belastingen reeds bij de ƒ 800,000 hooger is dan in het afgeloopen jaar, en het niet te ontkennen valt, dat de uitgaven voor de groote werken, in ons Land tot stand te brengen, voor een zeker gedeelte althans dadelijk weder in de schatkist zullen terugvloeijen ten gevolge der vermeerderde opbrengst van eenige belastingen, welke uit het meerdere verkeer ontstaat. Het zal voor het overige overbodig zijn op te merken, dat, wanneer men, gelijk te verwachten is, reeds in het jaar 1860 eenige uitgaven doet ten behoeve der spoorwegen, de boven gestelde cijfers daardoor eenige wijziging zullen ondergaan, hetgeen echter in de uitkomsten tot geen verschil aanleiding geeft. Tot op het einde van 1861 zal altijd de opgegeven som van 16 à 17 millioen kunnen worden uitgegeven, ook bij aanneming der wet op de emancipatie der slaven.

Te dezer gelegenheid wordt in het verslag de meening geuit dat de hoeveelheid der in dit jaar te veilen Oost-Indische producten aanzienlijk minder zou zijn dan geraamd was, en bepaaldelijk wordt betwijfeld, of wel meer dan 800,000 pikols *koffij* en 70 000 pikols *tin* ten verkoop zouden kunnen worden aangeboden.

Ter wederlegging daarvan kan dienen, dat, wat betreft de koffij, in de voorjaarsveiling reeds zijn

verkocht	325,000 pikols
en dat de Nederlandsche Handelmaatschappij berekent, dat de najaarsveiling zal bedragen	540.000 „
Te zamen . .	865,000 picols.
Dus slechts minder dan bij de in 1850 voorloopig opgemaakte raming . . .	35,000 „
	900 000 picols.

En wat betreft het *tin*, dat ofschoon slechts zijn aangekondigd	70,000 picols
die hoeveelheid echter door nog bijgekomen aanvoeren verhoogd is met .	8 000 „
	78,000 picols.

Zoodat de mindere hoeveelheid niet 10,000 pikols, maar slechts 2000 pikols zal bedragen, zijnde dit minder het gevolg van een eenigzins vertraagden uitvoer van *tin* van Banka naar Batavia.

In den loop van dit jaar zijn reeds verkocht:

	Pikols.		
Koffij	325,000 à ƒ	38.29	ƒ 12,415,000
Suiker	460,000 „ -	15.19 -	6,988,000
Indigo	3,105 „ -	519.80 -	1,614,000
Tabak	1,031 „ -	19.40 -	20,000
Tin	78,000 „ -	86.75 -	6.766,500
			ƒ 27,833,500

Men berekent dat nog zullen worden geveild:

	Pikols.			
Koffij	540,000 à ƒ	38	ƒ 20,520,000	
Suiker	330,000 „ -	15 -	4,950,000	
Indigo	1,895 „ -	500 -	917,500	
Cochenille . .	400 „ -	240 -	96,000	
Thee	10,000 „ -	60 -	600,000	
Specerijen		-	750,000	
				- 27,863,500
Bij: winst op assurantie				- 100,000
				ƒ 55,797,000
Hiervan af te trekken de volgens de voorloopige raming berekende uitgaven, welke som eer beneden het cijfer zal blijven dan zulks overtreffen				- 25,350,000
Overschot				ƒ 30,447,000
Waaraf: aan rente . . .				- 9,800,000
Blijft: nader toe te wijzen . . .				ƒ 20.617,000

De Regering belooft dat de berekening, door de tegenstanders der wetsvoordragt in deze paragraaph gemaakt, aan vele bedenkingen onderhevig is. Zij zou in de eerste plaats kunnen opmerken, dat men van geene geheel juiste stelling uitgaat, wanneer men aanneemt dat de gelden, door den Staat aan de spoorwegen te besteden, hem 4 ten honderd rente kosten. Tot amortisatie besteed, besparen die gelden reeds op dit oogenblik geene rente van 4 ten honderd, en wanneer men tot een zoo aanzienlijk bedrag Staatsschuld vernietigde, zou de rente, welke men bespaarde, allengs in evenredigheid minder worden. Dat echter daarlatende en de geheele becijfering aannemende, merkt men op, dat de tegenstanders van het wetsontwerp zelven erkennen, dat er jaarlijks ƒ 440.000 minder aan rente wordt uitgegeven dan volgens het concessieplan het geval was.

Met Staatsspoorwegen schept men een kapitaal, dat na verloop van eenigen tijd inkomsten oplevert. Men doet eene productieve uitgaaf. In stede van ƒ 100 000 000 aan amortisatie te besteden en 3½ a 4 ten honderd rente te besparen, zal men eigendom verkrijgen, dat, op zijn laagst geschat, twee ten honderd opbrengt.

Bij de zoo juiste beschouwingen, welke de behandeling der jongste concessie-aanvrage in deze paragraaph besluiten, neemt men de vrijheid nog het volgende te voegen:

Volgens dat plan zal men naar de eigene opgaaf der aanvragers uitgeven in kapitaal 57 of 59 millioen gulden, welke men rekenen mag nimmer terug te zullen bekomen; zelfs de 32 of 34 millioen, waarvoor de Staat crediteur zou blijven, zijn niet opvorderbaar dan nadat er eene zuivere winst van 7 per cent zal worden gemaakt.

De Staat begint dus met te verliezen een kapitaal van 57 of 59 millioen gulden, dat is voor altijd eene rente (4 per cent tot basis behoudende) van ƒ 2,280,000 of ƒ 2,360,000; terwijl het stelsel der Staatsspoorwegen een kapitaal doet behouden dat ƒ 3,800,000 rente kan kosten, maar zeker toch op zijn minst ongeveer ƒ 2,000,000 aan rente zal opbrengen.

Zonder iets te kort te willen doen aan de soliditeit der heeren Bredius en van Reesema, of aan die van den heer Riche, die zich *spoorwegbouwmeester* noemt, en zonder te willen treden in een onderzoek naar de zekerheid dat zij de benoodigde kapitalen zullen vinden, vertrouwt men toch, dat het kapitaal van den Staat veiliger in Staatsspoorwegen geplaatst zou zijn, dan in handen van concessionarissen. Men zou, zoo men zich dieper in het onderwerp wilde begeven, eenen voor sommigen minder aangenamen arbeid verrigten door deze aanvrage om concessie te vergelijken met de vroegere. Dit zou echter inderdaad nutteloos zijn. Thans is er alleen sprake van spoorwegen, door den Staat aan te leggen, omdat vele, ook van de cijfers onafhankelijke redenen van Staatsbelang zulks geboden, maar ook omdat men zich niet op nieuw aan de onzekere kansen wil blootstellen van dergelijke aanvragen als ons nu zoo vele jaren, zonder tot eenige uitkomst te brengen, hebben bezig gehouden.

§ 13. De vraag, die in dit gedeelte van het verslag wordt gedaan, of gedurende den bouw der Staatsspoorwegen en dus althans gedurende een tijdperk van tien jaren, geene nieuwe spoorweg-concessien zouden worden verleend, meent de Regering ontkennend te kunnen beantwoorden. Zeer gaarne zal zij, waar dit zijn kan, nuttige verbindingen en zijtakken zien tot stand brengen, vooral zoo dit geschiedt zonder onderstand uit 's Rijks kas. Bij het verleenen van nieuwe concessien zal evenwel in het oog moeten gehouden worden, dat overdreven concurrentie bij spoorwegondernemingen doodelijk is, en geene ondernemingen ondersteuning verdienen, die men vooraf met zekerheid weet dat onbestaanbaar zijn en alleen tot misrekening, teleurstelling en verval kunnen leiden. Zulke wegen zullen bovendien bij de thans verkregen ervaring wel niet ondernomen worden zonder bijstand van het Rijk, en dan zal de wetgeving, zoo de Regering te ver wilde gaan, kunnen beslissen, of aan de gedane vraag al dan niet gevolg behoort te worden gegeven.

Bij het overwegen van haar plan van aanleg en exploitatie is de Regering wel degelijk bedacht geweest op de hulp, die zij van de bestaande maatschappijen erlangen kan. Zij rekent in menig opzigt op die hulp, en vertrouwt dat die ondernemingen, welker belangen zoozeer met het ontworpen net in verband staan, bereid zullen bevonden worden de onderneming van den Staat, waar het zijn kan, behulpzaam te zijn en hare hulp zal kunnen ingeroepen worden. Zoowel voor het gemeenschappelijk gebruik van sommige stations, als voor het exploiteren gedurende minder of meerderen tijd van die gedeelten van het net, welke al dadelijk aan hare spoorwegen zullen aansluiten en eerst later onderling verbonden worden om een aaneengeschakeld geheel te vormen. Bij de beantwoording van § 5 is reeds opgemerkt, hoe dit van invloed is geweest op de keuze der punten, waar men wenscht met het te volbrengen werk een aanvang te maken.

§ 14. Zoolang de rigting der aan te leggen spoorwegen niet bepaaldelijk en met naauwkeurigheid bekend is, kan het Departement van Oorlog geene opgave doen van de sommen, in het belang van 's Rijks defensie vereischt.

Wanneer niet 's Hertogenbosch of het geretrancheerde kamp te Vught als punt van zamenkomst voor de spoorwegen in Noordbrabant kan worden gekozen, dan is het in 't belang der defensie noodig, Boxtel en niet Oirschot daarvoor te nemen. Immers wanneer dit gedeelte van ons zuidelijk frontier ernstig wordt bedreigd, dan zal onze hoofdmagt, voorwaarts van het geretrancheerde kamp te Vught, in de positie van de Dommel, de Run en de Nemer, die ook in 1839 was verschanst en bezet, stelling nemen. Het punt van zamenkomst blijft dan in ons bezit en wij kunnen dáár in tijds den spoorweg vernielen, alvorens uit die stelling te worden teruggedrongen. Oirschot daarentegen ligt te ver vooruit, en wierd dáár het punt van zamenkomst genomen, dan zou de spoorweg in handen des vijands eene paralelle lijn tegen de Nederlandsche stellingen kunnen worden.

Dat de belangen van 's Rijks defensie eene andere keuze dan die van Maarsbergen als uitgangspunt van den Rijnspoorweg wenschelijk maakten, werd reeds in de Memorie van Toelichting erkend. De Regering heeft dit zeer ernstig overwogen, doch is tot het besluit gekomen dat de belangen eener eventuële directe verbinding met Nijmegen en met den *linker* Rhijnoever, zoomede die van den *noorder Lekdijk* en van de daarachter gelegen landstreek, haar bezwaar moet doen vinden in het voorstellen eener andere lijn dan de nu gekozene.

Door den aanleg der vereischte werken tot dekking der overgangspunten over de rivieren kan voldoende worden voorgekomen dat de spoorweg van Maarsbergen naar 's Hertogenbosch nadeelig wordt voor de defensie; terwijl men, wat de lijn langs den linkeroever van den hoofdtak des Rijns betreft, wel moet in het oog houden, dat de vijand daarvan als spoorweg geen gebruik kan maken, zoolang Nijmegen in ons bezit blijft.

§ 15. In deze paragraaph wordt gewezen op de leemte, die in het Regeringsplan bestaat doordien men de brug over de Waal eerst later en die aan den Moerdijk in het geheel niet wil bouwen; men achtte het niet rationeel, het net alzoo onvoltooid te laten, omdat bij de 96 millioen nog 3 a 5 millioen zouden te voegen zijn.

Hoezeer de Regering meent, dat in eene enkelen rivierovergang zonder brug, in eene uitgestrekte spoorweglijn gelegen, niet dat overwegend bezwaar is te vinden waarop men wijst, en vooral niet wanneer dat bezwaar slechts gedurende eenige jaren zal blijven bestaan, zoo zal zij echter gaarne dit punt in nadere overweging nemen.

Voor den overgang aan den Moerdijk is de Regering niet tot hetzelfde besluit kunnen komen. De daar te bouwen brug werd bij eene vroegere wetsvoordragt geschat op ƒ 8 000 000. Dit cijfer vond vele bestrijders; men noemde tot ƒ 12.000,000, en vond groot bezwaar in den aanleg van dit zoo kolossale werk. Het tegenwoordig Kabinet is hetzelfde gevoelen toegedaan.

Bij de vele groote werken waaraan in Nederland behoefte bestaat, acht de Regering het ongeraden, een werk te ondernemen waarvan de kosten in hare schatting niet evenredig zijn aan het nut dat men verkrijgen kan. Waar het de uitgave geldt van zoodanige belangrijke sommen, zal men wèl doen eerst af te wachten: of door den aanleg van deze spoorwegverbinding de handel en het verkeer langs dezen landweg zoo zal toenemen, dat er wezenlijke behoefte ontstaat aan eene meer volmaakte inrigting dan die door stoomvaartuigen kan worden verkregen. Heeft die uitbreiding werkelijk plaats, dan zal men in het vervolg de gelden kunnen toestaan voor den brugbouw vereischt.

Inmiddels zullen de reizigers en de goederenwagens worden overgebragt door middel van eene of meer stoombooten en pontons, waarop de goederenwagens worden opgenomen. Van dit min kostbare middel wordt elders sinds een geruimen tijd met goed gevolg gebruik gemaakt. Het heeft te Ruhrort bestaan en is daardoor eene zeer kostbare inrigting vervangen, die, naar het oordeel van vele deskundigen, minder voldoet dan de vroegere.

De hier bedoelde eenvoudige inrigting vindt men nog te Mentz voor den overgang over den Rijn. Het is dan ook niet van de zamengestelde stoomvlotten, zoo als die in Ierland bestaan, noch van de latere en zeer kostbare heftoestellen als te Ruhrort, dat de Regering wenscht gebruik te maken; maar wel van het zoo even genoemde eenvoudiger middel, waardoor de geladen goederenwagens langs een hellend vlak op ijzeren pontons worden gebragt en dáár op spoorstaven rusten; door eene stoomboot worden die pontons naar de overzijde gesleept, en daar gekomen wederom langs een hellend vlak op den spoorweg teruggebragt. Voor het vervoer van reizigers wordt de stoomboot afzonderlijk gebruikt, of, zoo het verkeer daartoe belangrijk genoeg is, eene afzonderlijke stoomboot genomen.

Het oponthoud in den winter, door het ijs aan den Moerdijk te weeg gebragt, zal op verre na niet zoo groot zijn als gevreesd wordt door hen, die meenen dat het personen- en goederenvervoer langs den spoorweg zal belemmerd, zoo niet geheel gestremd worden, en dat wel bij harde winters weken en maanden achtereen. Het oponthoud in den winter, door het ijs aan den Moerdijk te weeg gebragt, zal zeer gering zijn. De ondervinding heeft dit bij de exploitatie van den Antwerpschen spoorweg bij den overtogt aan den Moerdijk volkomen bevestigd. Er zijn deskundigen, met de localiteit volkomen bekend, die zelfs beweren, dat die overtogt bij ijsgang *nooit* zal gestremd zijn. En mogt dit al onverhoopt gedurende enkele dagen het geval zijn, in een jaargetijde waarin weinig gereisd wordt zal men zich gaarne den omweg over Maarsbergen en Tiel getroosten, om langs eene onafgebroken spoorweglijn te gaan. Voor het goederenvervoer zal men de keuze hebben tusschen eenige weinige dagen oponthoud of den omweg.

Op de hier verder gedane vragen betrekkelijk de te bouwen bruggen moge het volgende tot antwoord dienen.

Het voornemen bestaat, elk der voorgestelde bruggen te voorzien van beweegbare deelen ten gerieve der scheepvaart, en daaraan eene wijdte van doorvaart te geven evenredig niet alleen aan de tegenwoordige behoefte der scheepvaart, maar ook aan die welke later kan ontstaan.

Niet overal is dezelfde doorvaartwijdte noodig; van een nader overleg met de betrokken belanghebbenden zal het juiste cijfer afhangen dat bij de finale vaststelling der ontwerpen zal worden aangenomen; op de globale raming van kosten heeft dit geen noemenswaardigen invloed. De bouw van groote ijzeren draaibruggen vond in de laatste jaren zoo algemeene toepassing, dat die bouw binnen zekere grenzen geen bezwaar oplevert.

Voor de voornaamste rivierovergangen heeft men bij de voorloopige ontwerpen gerekend op doorvaartwijdten van 20 el.

§ 16. In deze § verdedigt de Regering haar plan uit het dubbele oogpunt: 1.° van verbinding met het Buitenland; 2.° van de bevrediging der belangen van het binnenlandsch verkeer.

§ 17. In deze § betoogt de Regering de juistheid der rigting van de door haar voorgestelde lijnen en ontwikkelt zij de redenen, waarom zij thans ook voorstelt de lijn van Assen.

De Amsterdamsche en Rotterdamsche waterwegen.

§ 18. Omtrent de waterwegen onzer twee groote handelssteden en vooral omtrent het plan tot doorgraving van Holland op zijn smalst wenschte men, blijkens deze zinsnede van het verslag, den tegenwoordigen stand der zaak te kennen.

Voor het verbeteringsplan der Maas beneden Rotterdam is men thans tot eenheid van denkbeelden gekomen, zoo als blijken zal uit een nader verslag van den geraadpleegden Raad van den Waterstaat, dat ter perse ligt en eerstdaags met het afgedrukt wordende verslag der openbare werken over 1859 aan de Staten-Generaal zal ter hand komen.

Ten aanzien der doorgraving van Holland op zijn smalst moet nog definitivelijk bepaald worden het plan van daarstelling zelve en de wijze van uitvoering. De zaak is te gewigtig om niet rijpelijk te worden overwogen alvorens bepaalde voorstellen dienaangaande aan te bieden. Dit echter kan met betrekking tot beide deze onderwerpen worden verklaard, dat het stellig voornemens is om, zoo spoedig zulks eenigzins mogelijk zal zijn, voor te dragen de wettelijke bepalingen, gevorderd tot daarstelling van het verbeteringsplan der Maas beneden Rotterdam en dat betreffende de doorgraving van Holland op zijn smalst, op welker finantiële gevolgen reeds, blijkens de Memorie van Toelichting van dit wetsontwerp, gerekend is. Men kan verzekerd zijn, dat het der Regering ernst is om ook in dezen met spoed en kracht te handelen. In deze Zitting van de Staten-Generaal was het onmogelijk ook dit gewigtig onderwerp in behandeling te brengen.

Toestemmend kan geantwoord worden op de gedane vraag, of de Regering nog zeer onlangs over eene concessie-vraag uit Amsterdam voor de doorgraving van Holland op zijn smalst heeft onderhandeld. Die onderhandelingen hebben evenwel tot dusver niet tot het beoogde doel geleid, zoodat het instellen van een nader onderzoek van het te volgen plan bij eene eventuële uitvoering is noodzakelijk geworden.

Van maatregelen door de hoofdstad genomen ter bevordering van de hier bedoelde onderneming is bij de Regering niets anders bekend, dan dat bij een Raadsbesluit eene som van drie millioen tot ondersteuning van het ontwerp wordt beschikbaar gesteld.

Ontkennend moet geantwoord worden op de vraag of onder het cijfer van 25 millioen, in de Memorie van Toelichting genoemd, ook de kosten der verbetering van het Noordhollandsch kanaal begrepen zijn. Die som wordt vereischt voor de twee groote waterwegen, waarvan zoo even sprake was, maar zal vermoedelijk te verminderen zijn met de bijdrage door Amsterdam te verleenen. De verbetering van het Noordhollandsch kanaal is alzoo onder de geraamde som van 25 millioen niet begrepen; zij bedraagt ook niet 12 millioen, zoo als volgens het Voorloopig Verslag schijnt te worden ondersteld, maar slechts ƒ 1,524,328, voor het geval namelijk dat de doorsnijding van Holland op zijn smalst tot uitvoering komt. Mogt dit het geval niet zijn, dan eerst zou het Noordhollandsch kanaal op groote schaal te verbeteren zijn ten beloope van 12 millioen. In de zoo even genoemde som van iets meer dan een en een half millioen alleen die verbeteringen van het Noordhollandsch kanaal begrepen, die onvermijdelijk zijn tot instandhouding van dit zoo belangrijke vaarwater, al is ook dat de zooveel besproken doorgraving tot stand wordt gebragt. Onder die onvermijdelijke werken rekent men eene nieuwe Willemssluis, die met de daartoe behoorende werken alleen geraamd wordt op ƒ 1.089.540 en waarvan de uitvoering dringend noodzakelijk wordt, vooral dewijl de houten fundering der bestaande Willemsluis in de laatste jaren door den zoo vernielenden paalworm is aangetast.

De raming der 25 millioen is geweest: voor doorgraving van Holland op zijn smalst volgens begrooting door eenen raad van den waterstaat gemaakt ƒ 18.500.000; voor de verbetering van waterweg van Rotterdam naar zee, volgens het gewijzigde plan, insgelijks door een raad van den waterstaat opgemaakt, ƒ 6.300.000, te zamen ƒ 24.800,000 of in ronde cijfers ƒ 25,000 000.

Zeer te regt wordt in het Voorloopig Verslag opgemerkt dat ook in andere deelen des Lands, in Groningen, behoefte aan verbeterde waterwegen bestaat, voor welker aanleg of voltooijing krachtige hulp uit 's Rijks schatkist onmisbaar is. Het is geheel in de bedoeling der Regering, die hulp te verleenen: de Staatsbegrooting voor 1861 zal daarvan de blijken dragen, aangezien de Regering overtuigd is dat door de daarvoor te verleenen ondersteuning de middelen niet zullen worden overschreden, waarover men beschikken kan.

Het denkbeeld, ten slotte van het verslag door de Commissie van Rapporteurs, zoo men het wel begrijpt, als zelfstandige rapporteurs handelende, ontwikkeld en aangedrongen, kan door de Regering in geenen deele worden omhelsd. Wanneer nog niets was geschied, wanneer de behandeling der spoorwegzaak niet reeds van zooveel tijdverlies en van teleurstelling op teleurstelling getuigde; wanneer derhalve het terrein geheel nieuw en vrij was, — dan zeker zou men het denkbeeld in overweging kunnen nemen; thans echter zou zulks tot niets anders leiden dan tot een vernieuwd nutteloos uitstel. Men denke zich de zaak praktisch. Wat zou het geval zijn, wanneer het door de Commissie van Rapporteurs aanbevolen plan wierd gevolgd? Vooreerst zou men moeten komen met een nieuw wetsontwerp, want de Regering kan in het thans door haar voorgedragene de bedoelde bepalingen niet toelaten. Dat wetsontwerp zou op nieuw alle perioden van behandeling moeten doorloopen. Was het eenmaal (niemand kan zeggen *wanneer*) vastgesteld en aangenomen was, zou men zich moeten gaan zetten tot het opstellen der voorwaarden, waaronder eene zoo hoogst belangrijke concessie in het openbaar zou kunnen worden uitbesteed. Vele nu nog onbesliste punten, zoo als de rivierovergangen in Zeeland, de aansluitingen te Amsterdam enz., zouden vooraf moeten geregeld zijn, wilde men eene eerlijke en op bepaalde voorwaarden gegronde concurrentie mogelijk maken. Die voorwaarden, eenmaal vastgesteld zijnde, zouden eenen bekwamen tijd vóór de uitbesteding openbaar gemaakt moeten worden.

Of men nu kan aannemen met de Commissie van Rapporteurs, dat de compagniën binnen den tijd van eene maand na die publicering zich zullen kunnen vormen, hare berekeningen behoorlijk zullen kunnen maken, hare aanvragen indienen enz., dat durft de Regering betwijfelen. Maar al stelt men zich zelfs een oogenblik voor dat de uitbesteding werkelijk binnen zoodanig kort tijdsverloop plaats vinde, wat zal daarvan het gevolg zijn? Ernstige en gewaagde aanvragen. Die laatste zouden zeer zeker de voordeeligste schijnen, en hoe zou men dan op goede gronden eene keuze doen? En wie zou die keuze doen? Zou men niet gevaar loopen, bijval te schenken aan ondernemers, die zich de zaak te gunstig hebben voorgesteld, en later al de nadeelen en teleurstellingen ondervinden, waartoe gewaagde en slecht berekende ondernemingen zoo vaak aanleiding geven? Of loopt men nog veel meer gevaar dat zamenspanning plaats hebbe, en onaannemelijke geldelijke voorwaarden worden bedongen? En gelukt de uitbesteding al naar wensch, wie zal waarborgen dat de noodige kapitalen ter uitvoering der dus verleende concessie niet zullen ontbreken?

Ziedaar in grove trekken het plan geschetst, zoo als het in uitvoering zou komen en zoo als het ten slotte, na nieuwe opoffering van moeite en tijd, tot weder tot het stelsel van Staatsspoorwegen zou leiden. De Regering heeft daarbij niet overdreven, maar de zaken voorgesteld zoo als zij uit den natuurlijken loop der dingen zouden voortvloeijen. En nu beweert men in het verslag, dat geenerlei tijdverlies met het volgen van dit plan gepaard zou gaan? Tegen over zoodanige bewering schijnt men te kunnen volstaan met een beroep op de ervaring in spoorwegzaken verkregen.

Ten slotte. Wat betreft den grond, waarop men in het verslag beweert dat geenerlei tijdverlies zal plaats hebben, ook deze valt weg. Men geeft immers als zijn gevoelen te kennen dat, bij aanneming van dit wetsontwerp, met de werken toch niet dan na het vaststellen der Staatsbegrooting voor 1861 een aanvang zou kunnen worden gemaakt. Dit gevoelen is onjuist en onjuist dus ook de redenering daarop gebouwd. De Regering verklaart, dat terstond na aanneming van dit wetsontwerp met de voorbereidende werkzaamheden zal worden begonnen, en durft van hare zijde, bij het volgen van dezen weg, die belooft drie maanden van het jaar 1860 te behouden, „geenerlei tijdsverlies" voorspellen. De werkzaamheden toch, die te verrigten zijn, bestaan in het uitbakenen en waterpassen der lijnen, het maken van grondkaarten en teekeningen en het voorbereiden van al wat noodig is voor de onteigening, zoo men al niet spoedig slagen kan gronden in minne aan te koopen, en eindelijk in het vervaardigen van bestekken voor de openbare aanbesteding der werken en leverantiën. Het kapitaal voor de uitvoering van die voorbereidende werkzaamheden noodig, zal bij eene wet ter aanvulling van de begrooting voor het dienstjaar 1860 aangewezen kunnen worden.

De Regering heeft ten slotte de eer, eene nota van wijziging van het wets-ontwerp aan de Kamer aan te bieden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
de Minister van Staat en van Financiën,
S. VAN HEEMSTRA.
VAN HALL.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Rey[...]
te Rotterdam.